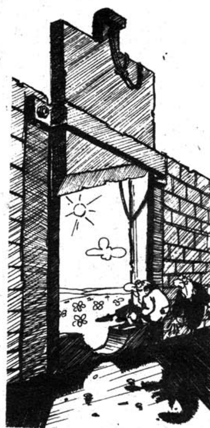
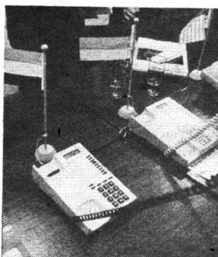
ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 223 (473) ◆ Субота, 21 листопада 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

— Я чую вас так, ніби ви стоїте поруч, — сказав у телефонній розмові з послом України в США Олегом Білорусом Леонід Кравчук, оцінюючи якість міжнародної телефонної станції, виготовленої та змонтованої в Києві німецькою компанією «СІМЕНС».

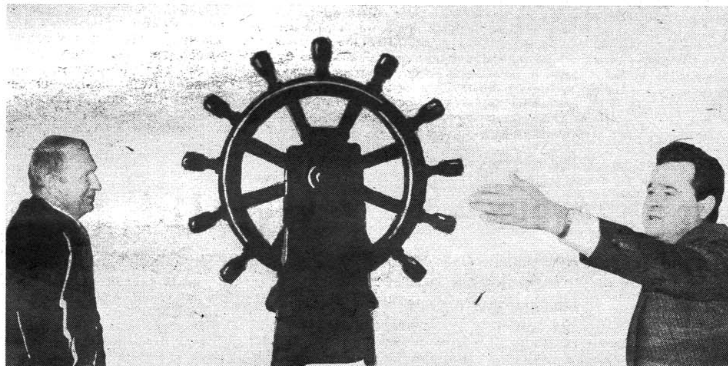
(Закінчення на 9-й стор.).

УРЯД ГОТОВИЙ БОРОТИСЬ ЗА ВИХІД З КРИЗИ. ДОПОМОЖЕМО?

Парламентська хроніка

ЗАКОН Є, АЛЕ ПОКИ ЩО НЕ ДІЄ

Денне і вечірнє засідання 19 листопада

Головне, що відбулося наприкінці дня в стінах Верховної Ради, один з народних обранців охарактеризував, як у казці: «А на ранок вони прокинулися...» Картина й справді була схожа, бо депутати, напередодні схваливши Закон «Про тимчасове зупинення повноважень Верховної Ради України, передбачених пунктом 13 статті 97 Конституції України, і повноважень Президента України, передбачених пунктом 7—4 статті 114-5 Конституції України», забули... прийняти Постанову про введення його в дію.

Відмовилися вони голосувати за неї й цього дня. Мотив один — відсутні механізми передачі цих повноважень, а за такої умови парламент позбавляється своїх контрольних функцій за ходом економічної реформи. Не допомогли й запевнення І. Плюща, що повноваження парламенту передаються тимчасово, що цим Законом обмежуються й повноваження Президента, що про диктатуру не йдеться. Депутати чомусь були переконані: без чітких механізмів виконання Закону їм треба саморозпускатися, а тому проголосували за протокольне доручення Комісіям парламенту з питань законодавства і законності та з питань економічної реформи й управління народним господарством підготувати до 20 листопада ці механізми.

Володимир КИЯНИН.

З РОБОЧИМ ВІЗИТОМ

в Україні перебуває делегація Федеральних Зборів Чеської і Словацької Федеративної Республіки. Її очолює глава парламенту ЧСФР Міхал Ковач.

Учора ввечері делегацію прийняв Голова Верховної Ради України І. Плющ. Під час бесіди обговорювали ряд питань, що становлять взаємний інтерес для двох держав та їх парламентів.

Сьогодні за програмою має відбутися зустріч чехо-словацьких парламентаріїв з міністром закордонних справ України А. Зленком.

Того ж дня делегація Федеральних Зборів ЧСФР повернеться на батьківщину.

НАШІ ПРОБЛЕМИ ЦІКАВЛЯТЬ УСІХ

Процес демонополізації, забезпечення громадян України продовольством, проблема безробіття — на ці та інші запитання відповів Голова Верховної Ради Іван Плющ під час зустрічі 19 листопада з представниками засобів масової інформації ФРН.

Стосунки між виконавчою і законодавчою владами України — це було чи не перше питання, яке цікавило журналістів. У цьому зв'язку Іван Плющ зазначив, що деякі розбіжності у поглядах на політику і економіку між Головою Верховної Ради і Президентом України не заважають їм спільно працювати на благо нашої держави.

На запитання про демонополізацію економіки глава парламенту України відповів: без роздержавлення не буде ринкової економіки і, відповідно, конкуренції. Проте, зазначив він, велика питома вага державного сектора в народному господарстві не заважатиме демонополізації, якщо здійснювати її через приватизацію, зміну форм власності і виробництва. Одночасно, зазначив Іван Степанович, треба подолати опір адміністративно-командного апарату і керівників багатьох великих

(Закінчення на 2-й стор.).

З ТУРБОТОЮ ПРО ВЕТЕРАНІВ

19 листопада перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець зустрівся з членами координаційної ради пенсіонерів міста Києва та асоціації по захисту пенсіонерів Спілки жінок України.

Під час розмови він поінформував їх про заходи, яких вживає Верховна Рада до соціального захисту пенсіонерів. Зокрема повідомив, що найближчим часом на сесії мають бути внесені поправки і доповнення до Закону про пенсійне забезпечення, розглядатимуть проект Закону про статус ветеранів війни і праці, гарантії їх соціального захисту. Зазначалося, що парламент і надалі надаватиме цим питанням пріоритетного значення.

Василь Васильович уважно вислухав висловлені зауваження і пропозиції, зокрема, щоб Верховна Рада і уряд при підготовці законопроектів, які стосуються ветеранів, їх соціального захисту, співробітничали з їх організаціями, враховували думки пенсіонерів.

Йшлося також про необхідність об'єднати зусилля державних органів і господарських керівників, місцевих Рад і трудових колективів у розв'язанні болючих проблем найнезахищеніших верств населення — ветеранів війни і праці, інвалідів, одиноких громадян похилого віку: поліпшення умов їхнього життя, побуту, охорони здоров'я, посилення уваги й турботи про цих людей.

Прес-центр Верховної Ради України.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Прем'єр-міністрові України Л. Д. Кучмі 19 листопада 1992 року зроблено планову операцію з приводу хронічного запалення щитовидної залози.

Післяопераційний період проходить нормально. Для завершення лікування потрібно буде від 7 до 10 днів.

НАШІ ПРОБЛЕМИ ЦІКАВЛЯТЬ УСІХ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

підприємств, які не бажають цих змін.

Як забезпечена Україна продовольством на зиму? Таке важливе для нас питання поставив Івану Плющу один із журналістів. Продовольчими ресурсами Україна забезпечена на торігічному рівні, відповів Голова Верховної Ради. Гірші справи щодо паливно-енергетичного комплексу. Тут ми сподіваємося на внутрішні резерви та допомогу зарубіжжя.

Нова для нашої молодої держави проблема безробіття також цікавила журналістів з ФРН. У цьому зв'язку Іван Плющ назвав конкретну цифру — 200 тисяч безробітних нині налічують в Україні. Хоча це не так вже багато в порівнянні з деякими західними державами, втім для України за нинішніх обставин і це — значна цифра.

Під час зустрічі було також заторкнуто питання про роль жінок у політиці України, нові постанови Верховної Ради про надання особливих повноважень нашому урядові, екологічні питання тощо.

На закінчення зустрічі Іван Плющ подякував представникам засобів масової інформації ФРН за інтерес, який вони виявили до України, зазначив, що такі візити сприятимуть зміцненню зв'язків між двома державами.

Артем ПРОХОРЕНКО.

ГУРТОМ ЛЕГШЕ БАТЬКА БИТИ

АЛЕ ЧИ ТРЕБА ЦЕ РОБИТИ!

Піклування про митця в нашій молодій державі поки що зводиться здебільшого до привабливих декларацій і добрих побажань. Більше того, нерідко домінує думка, що треба спочатку нагодувати народ, збудувати міцну державу, а вже потім братися за культуру. «Але тільки та держава може бути високоіндустріальною чи постіндустріальною, в якій високорозвинена культура», — нагадав голова Комісії Верховної Ради з питань культури і духовного відродження Л. Танюк, відкриваючи учора об'єднаний пленум творчих спілок України.

Чим обумовлена ця робоча зустріч українських митців? Спільними зусиллями вони мають намір виробити цільні програми як для соціального захисту людей творчої праці, так і для відстоювання законних інтересів творчих спілок. Постало питання і про створення єдиної конфедерації творчих спілок. Якою вона буде — зараз важко сказати. Як юридична особа чи як громадська організація з координаційною радою? Та й чи взагалі вона потрібна? Бо ідея її створення не знайшла одностайної підтримки.

І все ж таки останнє слово за учасниками об'єднаного пленуму, який сьогодні завершить роботу.

Парламентська хроніка

ОБИРАЛИ «БОГА ЗАКОНІВ» НА ЗЕМЛІ...

Ранкове засідання 20 листопада

Депутати обговорювали пакет Постанов Верховної Ради України про обрання двох заступників Голови Конституційного Суду України М. Селівона та В. Сметаніна і восьми членів цього суду В. Кампо, М. Козюбри, А. Корнеєва, М. Михеєнка, Г. Мурашина, М. Потебенька, В. Тихого, Г. Чернова. П'ять кандидатур висував І. Плющ і п'ять кандидатур — Л. Кравчук. Робилося це відповідно до статті 108 Конституції України та статті 5 Закону України «Про Конституційний Суд України». Депутати змогли тільки приступити до персонального обговорення М. Селівона.

Як і слід було чекати, депутатська дискусія перейшла з суто юридичної площини до галузі політики. Точніше, політичного протистояння під виглядом безумовного додержання законів. Бо одні парламентарії виступили проти окремих персоналій, мотивуючи це порушенням статей Закону про Конституційний Суд України (відсутність потрібного юридичного стажу, відповідного запису в трудовій книжці тощо). Інші намагалися обгрунтувати провал кандидатів їхньою позицією під час голосування питання про незалежність держави. Ще хтось нагадував кандидатам їхнє політичне — комуністичне — минуле, а також кон'юнктурне поводження з законами на задоволення потреб тих чи інших політичних сил. Депутат О. Шевченко (Київ) повідомив депутатам, що один з кандидатів на запитання: "Якою іноземною мовою ви володієте?" — відповів: «Українською». Парадокс, скажете ви, і з цим важко не погодитися.

Але хіба не парадокс — та наша ситуація, що минула, коли, зважаючи на загальні права людини, й досі не можна чітко визначити, хто ж був справді юристом і займався юридичною діяльністю? Той, хто, виконуючи неправові антигуманні радянські закони, посилав у концтабори мільйони невинних людей, чи той, хто, не будучи юристом за фахом, виходив на площі і протестував проти нелюдської політики? Хто з них «більший» юрист: бузувір-прокурор чи людина з гордим званням «правозахисник»? Голова Верховної Ради І. Плющ на це відповів, що він, висуваючи кандидатури, користувався поняттям «юридична діяльність», яке є значно ширшим за визначення суто «юридична робота».

А депутати? Вони теж, кожен по-своєму, відповідали на ці запитання і зазначали, що обирають не просто черговий орган влади, а Конституційний Суд. Чи, як зазначили багато депутатів, «другого після Бога на землі». Бо і термін повноважень у цього суду довший за термін повноважень парламенту чи Президента. І тлумачити чи навіть скасовувати закони, прийняті депутатами, йому за такої роботи, мабуть, доведеться.

Одне слово, багато гарних і правильних слів було сказано, однак вир політичних пристрастей погамувати, на жаль, не вдалося. Як не вдалося й дійти до загального усвідомлення того, що сьогодні, коли не визначена ні загальна доля держави, ні доля окремої людини, коли всіх лихоманить від цієї невизначеності, потрібен хоча б один непорушний наріжний камінь нашого існування. А саме — Його Величність Закон. Безумовне додержання його всіма, депутатами також. Ми знову опинилися в зачарованому колі, коли депутати, не приймаючи через будь-які причини закони чи нормативні акти, самі в принципі порушують закон про себе, який гласить, що то обов'язок депутата — творити закони.

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Економіка

На Балкани — по науку

Українська делегація їде до Хорватії і Словенії за досвідом проведення грошової реформи

Завтра, 22 листопада, до Хорватії і Словенії на запрошення парламентів цих країн відбуває офіційна українська делегація. У її складі провідні спеціалісти Верховної Ради, Національного банку й Міністерства фінансів України. Основна мета десятиденного перебування делегації у молодих балканських державах — узагальнити досвід введення власної грошової одиниці і реформи банківської системи.

Крім того, за словами керівника делегації народного депутата України Олександра Сугоняка, будуть підписані міжпарламентські та міжбанківські угоди про інформаційний обмін та співробітництво. А свої враження і порівняльний аналіз законодавчих актів про грошові реформи Хорватії, Словенії і України учасники делегації подадуть на розгляд Державній комісії з проведення грошової реформи. На думку О. Сугоняка, пропозиції очолюваної ним групи спеціалістів буде розглянуто і враховано, адже Прем'єр-міністр Л. Кучма багато зробив для того, щоб делегація виїхала до Балканів.

Дмитро ЧЕРВІНЕЦЬ,
журналіст.

ЦБР І НБУ ПІДПИСАЛИ УГОДУ

Національний банк України і Центральний банк Росії підписали угоду про організацію міжбанківських розрахунків у зв'язку із введенням українського карбованця. Про це повідомив заступник Голови правління НБУ О. Шаров.

Ця угода насамперед передбачає, що центральні банки обох країн відкриють нові кореспондентські рахунки, бо ті, що діяли досі, не відповідають міжнародним нормам, оскільки відносини між банками не відповідали відносинам банків двох незалежних держав. Домовлено також, що ЦБР зарахує Україні 40 мільярдів рублів, а ми Росії — 40 мільярдів українських карбованців. Причому цей кредит використовуватиметься лише для надання центральними банками кредитів комерційним банкам. І починаючи з 1 березня 1993 року розрахунки між обома державами провадитимуться лише через кореспондентські рахунки комерційних банків, а до того часу через кореспондентські рахунки ЦБР і НБУ здійснюватимуться лише найважливіші розрахунки.

Важливим моментом угоди є те, що банки домовилися надати право відкривати кореспондентські рахунки банкам України в Росії і навпаки, оскільки досі НБУ дозволяв українським банкам це робити, а ЦБР — своїм комерційним банкам відкривати рахунки в Україні заборонив. Проте російська сторона висунула умову, щоб українські банки відкривали свої рахунки лише в тих банках Росії, які мають валютну ліцензію. А відтак усім українським комерційним банкам, які мають рахунки в російських банках, потрібно перевірити наявність ліцензії. Якщо її в того банку, де відкрито рахунок, не буде, то до 1 січня їм надано можливість перевести рахунок до іншого банку Росії.

За цією ж угодою комерційні банки України і Росії самостійно встановлюють курс купівлі і продажу рублів чи карбованців. Проте центральні банки домовилися, що за можливості координуватимуть свою курсову політику. Однак, за словами О. Шарова, це не означає, що хтось комусь диктуватиме умови: якщо одна сторона не погоджуватиметься із запропонованим курсом, для неї він буде недійсним.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

ПОКИ ПЕРЕРАХОВУВАЛИ ГРОШІ, ХТОСЬ КОГОСЬ ЗНОВУ ОБІКРАВ

У Національному банку України відбулася прес-конференція члена правління НБУ, заступника голови міжбанківської комісії з грошової реформи Володимира Стельмаха. Мова йшла саме про хід грошової реформи в Україні.

Зокрема, коли йшлося про можливість обміну українського карбованця на рублі, то Володимир Семенович повідомив, що для тих, хто їхатиме у відрядження в країни рубльової зони, цю проблему на якомусь мінімальному рівні, можливо, й вирішуватимуть, а на більше розраховувати не випадає. І хоча юридично цими операціями мав би займатися насамперед Ощадбанк України, та вже сьогодні зрозуміло, що значної маси готівки у ньому не нашкребеш. Отже, знову потрібно йти до ЦУМу й міняти свої купони на рублі? Піти, звісно, можна, але з усього видно, що найближчим часом до продавців рублів будуть застосовуватися санкції. Принаймні на їх застосуванні наполягає Володимир Семенович. А натомість він пропонує всім бажаючим купувати і продавати гроші звертатися до обласних управлінь НБУ і відкривати свої обмінні пункти. Обмін можна вести за будь-яким курсом, але потрібно лише не забувати сплачувати податки, причому вони будуть десь на рівні оподаткування банків.

Порушувалася під час прес-конференції ще одна важлива проблема, що стосується перерахунку комерційними банками рублів в українські карбованці. Бо на сьогодні вже відомі факти, що за офіційного курсу НБУ 1 рубль до 1.4490 українського карбованця деякі комерційні банки робили перерахунок 1 до 1. Звичайно, юридично і теоретично підприємство може забажати перевести свій рахунок до іншого банку, де більше заплатять, але практично сьогодні це зробити неможливо. Тож сьогодні курс у комерційних банках коливається від 1 до 1,8.

Думаю, цікаво буде дізнатися, що Ощадбанк України повівся з нашими з вами вкладами так само, як деякі комерційні банки повелися із грошима деяких вкладників. Він просто перерахував рублі в купони 1 до 1, пояснивши це тим, що державі й так важко. Але чи повернеш такою політикою довіру людей до Ощадбанку, на що держава так сподівається? Думаю, що не допоможе тут і збільшення річних, що його планують зробити. І люди як не йшли до Ощадбанку, так і не йтимуть, воліючи вкладати свої й без того не бозна-які заощадження у ВКВ.

Сергій ЯСЕН.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ 20 ЛИСТОПАДА 1992 РОКУ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ КУРС УКРАЇНСЬКОГО КАРБОВАНЦЯ ДО ВАЛЮТ КРАЇН РУБЛЬОВОЇ ЗОНИ

КОД РУБЛЯ:	КУРС КУПІВЛІ	КУРС ПРОДАЖУ
834 (Білорусь)	1.3500	1.4500
835 (Казахстан)	1.3500	1.4500
836 (Узбекистан)	1.4500	1.5500
837 (Таджикистан)	1.0000	1.1000
800 (Туркменистан)	1.4500	1.5500
839 (Киргизстан)	1.0000	1.1000
843 (Молдова)	1.0000	1.0000
844 (Вірменія)	0.9000	1.0000
848 (Азербайджан)	1.0000	1.0000
849 (Грузія)	0.9000	1.0000
853 (Латвія)	1.0000	1.0000
854 (Литва)	1.0000	1.0000
858 (Росія)	1.4490	1.5467

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

ДЕПУТАТИ, НА РИНГ!

23 листопада відбудеться одинадцята сесія Львівської обласної Ради народних депутатів. До неї готуються навіть домогосподарки — літні галасливі жіночки, постійні учасниці мітингів, спрямованих проти владних структур. Не раз кортіло підійти до цього ударного загону під командуванням депутата обласної Ради О. Петрика й запитати: бабусеньки, а хто ж бавить ваших онуків? Та це ризиковано, бо галасливі пані, які вдарилися у мітингову політику, можуть подряпати (таке було з одним міліціонером), можуть вкусити (зазнав такої кари рухівець). Політичним діячам у Львові не завадило б опанувати для самозахисту прийоми боротьби. Депутат обласної Ради, командир крайової команди УНСО після поєдинку із загоном «Беркут», що відбувся 7 листопада, запропонував провести... товариську зустріч унсовців із змопівцями з боксу або кик-боксингу. Що ж, гарна ідея, та немає найменшої надії, що на рингу відбувся б чесний поєдинок і унсовці не затіяли б знову провокаційні вправи з палицями. Незадовго до 7 листопада О. Вітович обіцяв голові обласної Ради М. Гориню, що ніяких приурочених до річниці революції акцій з боку УНА не буде. Депутат слова «дотримав» — свідомо поставив своїх хлопців під удар, аби звинуватити потому владу й міліцію у провокації.

На своїй прес-конференції лідери УНА Ю. Шухевич та О. Вітович заявили, що мають намір встановити в Україні «новий порядок». Слова дуже знайомі, почерк також. В ім'я «нового порядку» О. Вітович, який очолював серпневе пікетування часопису «За вільну Україну», розпорядився щодо фізичного покарання свого колеги — депутата обласної Ради Б. Вовка, виконуючого обов'язки редактора, за те, що той викликав на допомогу загін «Беркут». Б. Вовк дістав у власному кабінеті... три буки від унсовців, проте простив своїх кривдників із християнських міркувань: «не відають, що творять». Правосуддя змушене «подарувати» злісне хуліганство через те, що народний депутат — особа недоторканна. Інший депутат О. Петрик, «вічний революціонер» чи не на кожному мітингу дозволяє собі брутальні погрози на адресу керівників влади. І що ж? Він також недоторканний. Прокурор області Котик має намір звернутися до сесії обласної Ради з клопотанням про притягнення до відповідальності цих осіб.

До сесії готуються і народні депутати, і різні політичні й позапартійні угруповання. На несанкціонованому мітингу біля оперного театру прозвучав заклик: всю владу на Львівщині негайно передати обласному комітету УНА. Редактор журналу «Націоналіст» заявив, що УНА готова взяти на себе відповідальність не тільки за соціально-економічне становище населення, а й за долю нації. О. Вітович додав, що через півроку націоналісти почнуть брати владу в масштабах усієї України. Не дочекавшись сесії, мітингувальники вже й портфелі поділили: Ю. Шухевича запропонували на посаду начальника управління СБ України, а О. Петрика — головою народного контролю. Не здивуюсь, коли на наступному мітингу натовп «запропонує» О. Вітовичу генеральську посаду. «Все це здавалося б смішним, коли б таким сумним не було» від того, що ці люди сприймають пропозиції натовпу з великим почуттям самоповаги й переваги над усіма нами. Вони хочуть, щоб їх боялися. І дехто вже боїться. Страхи народилися не на порожньому місці, та все ж не варто перебільшувати потенціал УНСО. Та необачно було б і применшувати роль ультрарадикалів, що вдаються до силових прийомів як аргументів у політичній боротьбі (боротьбі за владу). Адже саме силовими прийомами радикали відкололи частину крайової організації НРУ й оголосили її альтернативним РУХОМ на націоналістичній платформі. Нині депутати різних рангів докладають зусиль, щоб унеможливити ці силові прийоми. Група депутатів Верховної Ради Львівщини зустрічалися днями з керівниками більшості політичних партій і громадсько-політичних організацій, щоб поговорити за круглим столом на тему: «Зближення позицій політичних партій, рухів і стабілізація ситуації на Львівщині».

Є ще один позитивний штрих у політичній панорамі Львівщини: створюється об'єднання «Львівська Бесіда». Опубліковано текст Заяви, підписаної шановними народними депутатами, письменниками, митцями, науковцями, керівниками підприємств. «Львівська Бесіда», як заявили її ініціатори, це позапартійне демократичне товариство, «виразник нашої громадянської совісті та відповідальності. Сьогодні вирішальний час. Україна в небезпеці. Не буде прощення тому, хто не зробить все можливе для становлення її державності».

Не беруся прогнозувати результати наступної «історичної» сесії. Напевне будуть якісь збурення і в сесійному залі, і попід вікнами. Праві радикали пророкують першій шерензі крах. Та нова сильна не посадовими кріслами, а передусім ідеєю, що була проголошена на першій, справді історичній сесії, коли виборці хлібом-сіллю вітали першу в Україні законно обрану демократичну владу.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

З оточення вириватися поодинці...

Як ви думаєте, чому в Україні «не ідуть» реформи! Спробую проілюструвати на конкретному прикладі.

На корпункт «Голосу України» надійшло повідомлення: голову правління Костопільської райспоживспілки Анатолія Мниха намагаються «вижити» — примушують подати у відставку. Незбагненні діла твої, Господи! То стільки років чоловіка вихваляли на всі лади, газети трубили, телебачення — господар, мовляв, понабудовував стільки усього-всякого в районі, заготівля і переробка на висоті, а тут раптом — геть! Тож коли зустрів на сесії обласної Ради представника Президента з Костополя Миколу Кособуцького, відразу ж запитав, що сталося.

ХТО СТАРШИЙ У РАЙОНІ?

Микола Михайлович говорив з непідробним обуренням. Мовляв, розпустився народ, ніхто нікого не слухає, а голова райспоживспілки — так той і зовсім від рук відбився, немає на нього ніякої управи, все робить за власним розсудом, ігноруючи вказівки і розпорядження згори.

— Порядок має бути, — підсумував голова районної державної адміністрації.

З останнім не погодитися, звичайно, не можна — порядок має бути обов'язково, інакше нічого не досягнемо. Інша річ, яким чином його, порядку, досягти. Раніше було просто — в районі правив Перший. Він одноособово карав і милував, розподіляв меблі, килими, золоті ланцюжки і персні, а найперше, звичайно, розподіляв посади. І посаджені ним у керівні крісла служили Першому віддано і безсловесно. А тепер якась чортівня — кожен намагається гнути свою лінію, ніякої поваги до керівництва. Свідомість відмовляється сприймати таке неподобство...

І відмовляється тому, що вона, свідомість, деформована колишньою системою, коли «керованими» були всі — жовтенята, піонери, комсомольці, члени профспілок... Не кажучи вже про «демократичний централізм». Тому так і складно нині керманичам усіх рангів, котрі познімали в кабінетах зі стін портрети вождя з простягнутою рукою й оперативно виставили на столах синьо-жовтий прапорець.

А складностей і непорозумінь можна було б легко уникнути, якби керманичі збагнули: найстаршим у районі (області, Україні) є Закон. Відповідний Закон у кожному конкретному випадку. Чому б, скажімо, тому ж пану Кособуцькому, перш ніж організовувати якісь перевірки у системі споживчої кооперації, вимагати відставки керівника райспоживспілки, попередньо не заглянувши у Закон України «Про споживчу кооперацію». А там, до речі, записано: «Забороняється втручання в фінансово-господарську та іншу діяльність споживчих товариств, спілок та їх підприємств, установ і організацій з боку органів державної виконавчої влади». Коротко і ясно. А якщо вже держадміністрації так хочеться втрутитися в цю сферу, то інструментами втручання можуть бути певні заохочення, інвестиції і т. п. Закон, одне слово, передбачає не адміністрування, а взаємодію. Керувати треба не людьми, а процесами.

Адміністративна сверблячка — хвороба задавнена, здебільшого вона має хронічний характер, отже, на скоре одужання марна надія. У цьому я ще раз переконався, побувавши в облспоживспілці.

— Удільним князьком почувається голова правління Костопільської райспоживспілки, — сказав голова правління облспоживспілки Микола Мосійчук. — Працює, нікого не питаючись.

А кого, власне, має питатися Анатолій Мних? У Законі записано: «Вищим органом управління спілки є з'їзд (конференція), який приймає статут, обирає розпорядчі, виконавчі і контрольні органи, вирішує інші питання діяльності спілки. Взаємодія і підпорядкованість розпорядчих, виконавчих та контрольних органів спілки визначається статутом». Знову — коротко і ясно. Життя і діяльність районної споживчої спілки визначаються прийнятим відповідно до Закону статутом. І якщо цим статутом облспоживспілці не делеговано права ревізувати діяльність районної спілки, то пан Мосійчук не вправі протягом кількох тижнів тероризувати костопільських кооператорів нескінченними перевірками.

Ясно як божий день: щоб виконувати закони, їх щонайперше потрібно знати. Чого, на превеликий жаль, частогусто так бракує нашим керманичам. Але й знання законів не допоможе, якщо в тієї чи іншої людини —

ХВОРОБА «ЧЕРВОНИХ ОЧЕЙ»

Так у Китаї іменується заздрість. До Китаю від нас далекувато, але «червоних очей» в Україні, мабуть, не менше, ніж там. Недавно на сесії Рівненської обласної Ради один з найвищих обласних керівників гнівно вигукнув, додавши, до реальної цифри (мабуть, для більшого ефекту) десяток тисяч.

— У голови Костопільської райспоживспілки заробітна плата вища, ніж у Президента!..

Учорашньо-номенклатурний зал плотолюбно ахнув: спіймався, мовляв, голубчик, буде знати, як поперед начальства стрибати.

А в цивілізованому світі від такого не ахають. Там, по-перше, вважають ганебним лічити чужі гроші, заробітна плата є таємницею. А по-друге, чи може хтось уявити, щоб, скажімо, американський Президент, одержуючи 200 чи 300 тисяч доларів, викликав «на килимок» десяток-другий мільярдерів і дав їм прочухана за те, що мають нахабство заробляти більше від нього. Смішно!

Але ж то в цивілізованому світі, де давно й надійно править Закон, де соромно заробляти не багато, а мало. А у нас, на горе, ще жива босяцька філософія: всі мають бути рівними — однаково бідними. А якщо хтось настарався більше, то те «більше» треба у нього негайно забрати, розділити і пропити.

— А чи вам відомо, — суворо примруживши очі, сказав заступник голови облспоживспілки з фінансових питань Володимир Конончук, — що Анатолій Мних є пайовиком у кількох товариствах, що заборонено законом? І що він обідрав державу, проіндексувавши пайові внески?

З'ясувалося: індексування здійснено після погодження з районними фінансовими органами. Ну а в скількох місцях можна бути пайовиком, у Законі «Про споживчу кооперацію» авторові знайти не вдалося. З тієї простої причини, що там такого немає. Воно й зрозуміло: хіба це погано, коли заощадження не лежать у панчосі, а вкладені в діло і «працюють»? І державі користь, і людині прибуток. Та й, зрештою, для чого мудрувати над фінансовими питаннями? У тому ж таки цивілізованому світі все дуже просто: є підприємець і є податкова інспекція. Ото і все, як каже наш Президент. А якщо взяти до уваги, що костопільські кооператори не просиджують штани, а по-справжньому крутяться (наприклад, з товарів, закуплених за 10 місяців майже на мільярд, з баз облспоживспілки взято менше половини, а 56 відсотків припадає на децентралізовані закупівлі), то їхня зарплата не повинна була нікого дивувати. І не повинен би, за логікою речей, лунати аж із стольного Києва клич:

«РЯТУЙТЕ КООПЕРАЦІЮ!»

А саме так і було сказано Миколі Мосійчуку в Укоопспілці, куди також дійшли чутки про «непокірного» Мниха. Більше того, з Києва, з верховної кооператури, до Костополя приїздили добродії Гриценко і Буленко. І останній гнівно заявив керівництву райспоживспілки: «Ви влаштували своїм пайовикам 37-й рік, ви їх розстріляли!».

На якій підставі заявив так високий столичний наглядач? А на тій, що в Костополі вирішили покінчити з «мертвими душами», тобто навести порядок в обліку і статусі пайовиків. Раніше ж як було? Привезли, приміром, до сільського магазину дріжджі. Продукт, звичайно, кожному потрібен — головує на селі «рідка валюта». Продавець ставив покупцеві умову: плати 30 копійок (чи там карбованців) паю — і бери. Так і збільшувалися багатотисячні лави пайовиків — деякі, як виявилося, записані навіть за вуличними прізвиськами. Тепер пайовиків у Костопільському районі стало поки що трохи більше 2000 (раніше — 32000). Але це — не «липові», не «тридцятикопійчані», а реальні, мінімальний пайовий внесок яких 1000 купонів.

...Газета «Голос України» не так давно писала, з якими труднощами виривався із Системи рівненський підприємець Борис Краснов, до речі, він, як і директор елітно-насінницького господарства з Тучина Микола Зінчук, добре знають голову Костопільської райспоживспілки, високо цінують його як далекоглядного економіста, знавця своєї справи. Так ось: нинішній директор орендно-комерційного підприємства «Будресурси» Борис Краснов бився «за волю» — за вихід із системи «Рівнебуду» — довго і трудно. Його шельмували, звільняли з посади, до речі, ще й тепер не полишають у спокої, хоча суд і держарбітраж сказали своє вагоме слово і правда восторжествувала. За вимушений прогул Борис Іванович одержав компенсацію. А хто заплатить йому за пережиті нервові потрясіння, викликані несправедливістю? Хто й чим відшкодує йому втрачене здоров'я?

Ну, а в Костополі — хіба ж не те саме? Тижнями зачинені на замок всі організації споживчої кооперації району, перевірки відривають від роботи спеціалістів — вони не закуповують і не завозять товарів, постійному моральному тиску піддається голова правління. Хто ж ці збитки відшкодує? Чи для них, «вищих», закони не пишуться?

Голова облспоживспілки Микола Мосійчук розмірковував: «Самостійність, самостійність... Воно, може, колись і буде по-іншому, коли ринок буде...»

Не думаю, що Микола Филимонович уявляє ситуацію так: хтось із верхніх Леонідів — Кравчук чи Кучма — одного чудового дня відразу візьмуть і скажуть: завтра, мовляв, одразу після сніданку, починається в Україні ринок. До ринку шлях важкий і тернистий.

...У військових, коли частина потрапляє в оточення і не може прорватися усім складом, подається команда: «З оточення вириватися поодинці». І першими вирушають у небезпечну, але рятівну путь найсміливіші, наймужніші, вони надихають інших.

Не забудемо цього: коли нема іншого виходу, з оточення вириваються поодинці.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівненська область.

Продиктовано в номер

НАДЗВИЧАЙНИЙ З'ЇЗД ФНПУ: Є ПРОБЛЕМИ

20 листопада у Києві розпочав свою роботу II надзвичайний з'їзд Федерації незалежних профспілок України. Почесним членом президії з'їзду обрано Президента України Леоніда Кравчука. Пропозиція делегата від шахтарів Донбасу до ФНПУ саморозпуститися у зв'язку з тим, що об'єднання не виправдало сподівань трудящих, було відкинене на початку з'їзду майже одностайним вигуком делегатів: «Ні!» Майже весь перший день роботи з'їзду було присвячено обговоренню доповіді виконуючого обов'язки голови Ради ФНПУ Олександра Єфіменка. З'їзду запропоновано на розгляд новий Статут і Програму. Звіт про роботу з'їзду читайте в наступному номері «ГУ».

ЗАЧЕКАЄМО ДО ПОНЕДІЛКА

Координаційна Рада політичних партій Львівщини оприлюднила заяву з приводу подій 7 листопада у Львові. Зазначено, що дії УНСО нагадують дещо з історії Німеччини 1929—33 років. Судова влада має дати правову оцінку інцидентові й формуванням типу УНСО. Розпалювання протистояння між владою і народом може призвести до дестабілізації суспільства й загрози державності. В той самий час депутат М. Драк, виступаючи по ТБ, закликав виборців пікетувати під час сесії обласну Раду. Обласна організація УРП подала заявку на мітинг 23 листопада й отримала дозвіл міськвиконкому. Сесія облради починається того ж дня.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

МІСЦЕВИЙ ДОСВІД НЕМІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ

У Тернополі відбувся обласний науково-практичний семінар «Роздержавлення і демонополізація виробництва та приватизація майна». Учасники семінару — представники облдержадміністрації різних рівнів, промисловці, керівники структур малого бізнесу, журналісти. Виступили тут, зокрема, представник Президента на Тернопільщині Р. Гром'як та президент міжнародної асоціації «Флагшип», колишній радник в уряді Рейгана Ю. Нестерчук. Учасники отримали рекомендації та зразки документів, що стосуються управління майном, приватизації, оренди і комерціалізації підприємств. Усе це підготовлено управлінням економіки облдержадміністрації.

Богдан АНДРУШКІВ.

НА ПОМІЧ СТАРОСТІ

Представник Президента на Херсонщині О. Мельников розпорядився поліпшити соціальний захист людей похилого віку та ветеранів. В облдержадміністрації створено спеціальну комісію. Трьом закладам для ветеранів та інвалідів виділено 2 мільйони карбованців.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

НОВИЙ ГОЛОВА

Друга сесія Донецької облради, що тривала майже місяць, обрала голову Ради. Ним став колишній комуніст-обкомівець В. Чупрун. Сам він вважає, що всіх «колишніх» міряти однією міркою не варто, серед них багато людей, які вміли і вміють працювати, а на хвилі перебудовчої ейфорії на відповідальні посади потрапили люди непідготовлені, які, називаючи себе демократами, ними насправді не були.

Юрій ДОЦЕНКО.

АВТОБАНДИТИ

19 листопада на автотрасі Ізмаїл — Одеса зафіксовано групу невідомих на двох автомашинах («Жигулі» та іномарка). Автобандити, погрожуючи двома автоматами й пістолетом, відбирали у запізнілих водіїв гроші, речі та бензин. На території області введено в дію оперативний план «Сирена». Міліція запевняє, що злочинцям гуляти недовго, Які підстави гадати так — поки що міліцейська таємниця.

Ольга ДАНИЛЕНКО.

НЕВІДОМІ — ВІДОМІ

Нещодавно наша газета повідомляла про пограбування якимись негідниками народного музею С. Ковпака в Глухові. Злочинців, як повідомили у відділі внутрішніх справ, затримано. Ними виявилися ніде не працюючий Іван С. та Леонід С., котрий ще в березні цього року втік з виправно-трудової колонії. Майже усі експонати у них вилучено і передано музею. Куди ділися два Георгіївські хрести і дамський револьвер, ще належить встановити слідству.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

НАТАЛКА ПОВЕРНУЛАСЯ

Остання прем'єра в репертуарі Кіровоградського обласного муздрамтеатру імені Кропивницького — невмируща «Наталка Полтавка». Прем'єра — це завжди зворушливо, а тут — і поготів, адже саме в Єлисаветграді 110 років тому почалася історія професійного українського театру. І почалася вона саме з постановки «Наталки Полтавки».

Микола ВОЛОК.

ФЕРМЕР — СТУДЕНТ КОНСЕРВАТОРІЇ

У Нових Млинах Борзнянського району відбувся творчий вечір фермера, голови місцевого осередку Руху Миколи Радя. Його приїхали привітати начальник управління культури області Олег Васюта, відома співачка, лауреат багатьох міжнародних конкурсів Лариса Роговець, чернігівські композитори, артисти. Микола Володимирович, крім того, що має 15 гектарів землі, уже 25 років співає на аматорській сцені. Його гарний голос не раз звучав на фестивалях у Чернігові, на козацьких святах у Батурині.

...Двадцять років М. Радя пропрацював у шахті і захворів на силікоз. Лікарі порадили йому жити у селі, дихати свіжим повітрям і співати: це корисно для легенів. Поради лікарів виконав. Щодня у нього — репетиції. Для самовдосконалення поступив на заочне відділення консерваторії...

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ ПЕРЕСІДАЮТЬ НА БОЇНГ

Подія

Минулої середи цивільна авіація України стала членом величезної сім'ї всесвітньовідомої компанії «Боїнг». До Борисполя із американського міста Сіетл, який ще називають Боїнгградом, бо саме там створюються літаки цієї серії, прибув перший Боїнг 737—400. Їх нині експлуатує понад сто авіакомпаній. Ці машини становлять 70 відсотків світового авіапарку.

Боїнг 737—400 придбали за лізингом Міжнародні Авіалінії України — спільне українсько-ірландське підприємство Ер Юкрейн Інтернешнл. Цей повітряний лайнер, беручи на борт 150 пасажирів, споживає за годину польоту 2500 кілограмів пального, в той час, коли Ту-154, перевозячи 75 чоловік, потребує три тонни.

— Це тільки перший літак із серії Боїнг, який здає нам в оренду ірландська фірма Джі Пі Ей, до речі, одна з найкрупніших лізингових компаній світу, — розповідає генеральний директор Авіаліній України Леонід Погребняк. — До середини наступного року їх матимемо шість. І хоч коштують вони по 40 мільйонів доларів, ми плануємо одержати від експлуатації кожної з цих машин по **3 мільйони доларів чистого прибутку щороку. Це єдиний спосіб заробити валюту,** необхідну для розвитку української авіації. Адже нашими літаками неможливо конкурувати з авіакомпаніями інших країн. Ми втрачаємо пасажирів, що вже не бажають подорожувати на літаках серії Ту та Іл. У них уже є вибір — комфортабельні лайнери, чудовий сервіс зарубіжних авіакомпаній, чиї представництва відкрито в Києві.

Тому разом з Боїнгом ми вступаємо в нову еру української цивільної авіації.

Нові літаки здійснюватимуть рейси спочатку на європейських лініях, а потім полетять через океан — до Канади і США.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Фото Сергія СПАСОКУХОЦЬКОГО.

Багатим теж платять

Київський політехнічний інститут відкрив спільно з фірмою Ай-Бі-еМ (IBM) Центр інтегрованих комп'ютерних технологій.

Поки що єдиний у Східній Європі, він використовуватиметься, головним чином, для навчання, підвищення кваліфікації інженерів та керівників промисловості, здійснення експертної діяльності в різноманітних галузях, співробітництва й обміну інформацією з іншими країнами.

Бізнес

— Чому саме в Києві на базі Політеху, а не в Москві, Санкт-Петербурзі, Мінську чи деінде організовано Центр? — виникло закономірне запитання в журналістів, запрошених на відкриття.

Пан Хорст Брайтенштайн, президент IBM пояснив, що фірма зверталася з діловими пропозиціями до багатьох закладів та інституцій на території колишнього СРСР, проте лише кияни змогли викупити у компанії необхідне обладнання.

— За Центр сплачено один мільйон триста тисяч доларів, — повідомив ректор КПІ Михайло Згуровський. Зібрати суму вдалося завдяки українським спонсорам: ГІФ Альтернатива (президент Олексій Калюжний) та Торговому будинку ВЕМА (президент Анатолій Новік).

Виявилося: Анатолій Новік — колишній однокурсник нинішнього ректора КПІ і навіть жив з ним в одній гуртожитській кімнаті. Ці моменти з біографії власне й підштовхували до божевільного, з точки зору колег-бізнесменів, вчинку: спонсорувати Центр інтегрованих комп'ютерних технологій, який відкрили спільно КПІ та IBM.

Чи проводилися економічні розрахунки, коли окупиться Центр? Ректор Михайло Згуровський сказав, що конкретної відповіді дати не може, і висловив загальне сподівання, що це вдасться в найближчі кілька років.

А представники IBM, скориставшись з присутності великої кількості народу, під кінець проголосили ще й офіційне відкриття постійного офісу фірми в Україні і попросили журналістів добре розрекламувати цю подію в пресі.

Наталія ЗІНЕЦЬ.

Що почім

У ПОЛЬЩУ — ЗА КАРБОВАНЦІ

Запрошують українські та польські організатори «Надвіслянських торгів», які проводитимуться у м. Пулави Люблінського воєводства з 18 по 20 грудня 1992 року. Крім польських та українських фірм у торгах візьмуть участь також підприємства та фірми Угорщини, Болгарії, Франції, Німеччини, Швейцарії та деяких інших країн. Вони представлять широкий асортимент промислових, продовольчих та інших товарів широкого вжитку. Тож тим, хто має що показати і хто бажає зав'язати тісні контакти із підприємцями інших країн, потрібно надіслати в Тернопіль до оргкомітету торгів заявку (тел. 2-60-48) із зазначенням кількості учасників, необхідної виставкової площі, потреби у транспорті тощо. Ті фірми, що бажають бути включеними до каталогу виставки, мають надіслати ще й інформацію про фірму та продукцію, що вона представлятиме.

А щодо плати за участь у «Надвіслянських торгах», то крім того, що з учасників не вимагатиметься вільно конвертована валюта ні під час переїзду через кордон, ні за виставкові площі, ціни, як на сьогодні, просто мізерні. Всього п'ять тисяч купонів за один квадратний метр виставкових площ плюс п'ятнадцять за обслуговування. В той час, коли скрізь вимагається валюта, ці умови надзвичайно вигідні.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ ...РЕСІДАЮТЬ НА БОЇНГ

...еди цивільна ... стала членом ...ї всесвітньо- ...ї «Боїнг». До ...американсько- ...який ще на- ...радом, бо са- ...ються літаки ...ибув перший ...00. Їх нині ...ад сто авіа- ...ашини станов- ...тків світового

...400 придбали ... Міжнародні ...ни — спільне ...ндське під- ...Окрейн Інтер- ...вітряний лай- ...борт 150 па- ...ває за годину ... кілограмів ... час, коли ...ячи 75 чоло- ...ри тонни.

... перший літак ... який здає ...ландська фір- ...до речі, одна ... лізингових ... — розповідає ...ректор Авіа- ...еонід Погреб- ...единн наступ- ...тимемо шість.

І хоч коштують вони по 40 мільйонів доларів, ми плануємо одержати від експлуатації кожної з цих машин по 3 мільйони доларів чистого прибутку щороку. Це єдиний спосіб заробити валюту, необхідну для розвитку української авіації. Адже нашими літаками неможливо конкурувати з авіакомпаніями інших країн. Ми втрачаємо пасажирів, що вже не бажають подорожувати на літаках серії Ту та Іл. У них уже є вибір — комфортабельні лайнери, чудовий сервіс зарубіжних авіакомпаній, чиї представництва відкрито в Києві.

Тому разом з Боїнгом ми вступаємо в нову еру української цивільної авіації.

Нові літаки здійснюватимуть рейси спочатку на європейських лініях, а потім полетять через океан — до Канади і США.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Фото Сергія СПАСОКУХОЦЬКОГО.

Бізнес

...ГАТИМ ТЕЖ ПЛАТЯТЬ

...політехнічний ...в спільно з ...Бі-еМ (IBM) ...аних комп'ю- ...гій. ...ний у Східній ...користовувати- ...м чином, для ...щення квалі- ...в та керівни- ...сті, здійснен- ... діяльності в ...галузях, спів- ...обміну інфор- ...ми країнами.

— Чому саме в Києві на базі Політеху, а не в Москві, Санкт-Петербурзі, Мінську чи деінде організовано Центр? — виникло закономірне запитання в журналістів, запрошених на відкриття.

Пан Хорст Брайтенштайн, президент IBM пояснив, що фірма зверталася з діловими пропозиціями до багатьох закладів та інституцій на території колишнього СРСР, проте лише кияни змогли викупити у компанії необхідне обладнання.

— За Центр сплачено один мільйон триста тисяч доларів, — повідомив ректор КПІ Михайло Згуровський. Зібрати суму вдалося завдяки українським спонсорам: ГІФ Альтернатива (президент Олексій Калюжний) та Торговому будинку ВЕМА (президент Анатолій Новік).

Виявилося: Анатолій Новік — колишній однокурсник нинішнього ректора КПІ і навіть жив з ним в одній гуртожитській кімнаті. Ці моменти з біографії власне й підштовхували до божевільного, з точки зору колег-бізнесменів, вчинку: спонсорувати Центр інтегрованих комп'ютерних технологій, який відкрили спільно КПІ та IBM.

Чи проводилися економічні розрахунки, коли окупиться Центр? Ректор Михайло Згуровський сказав, що конкретної відповіді дати не може, і висловив загальне сподівання, що це вдасться в найближчі кілька років.

А представники IBM, скориставшись з присутності великої кількості народу, під кінець проголосили ще й офіційне відкриття постійного офісу фірми в Україні і попросили журналістів добре розрекламувати цю подію в пресі.

Наталія ЗІНЕЦЬ.

Що почім

...ОЛЬЩУ — ЗА КАРБОВАНЦІ

...українські та ...ізатори «Над- ...ргів», які про- ...у м. Пулави ...осводства з 18 ...92 року. Крім ...раїнських фірм ...ть участь та- ...тва та фірми ...гарії, Франції, ...йцарії та дея- ...н. Вони пред- ...ний асортимент ...родовольчих та ...широкого вжитку. Тож тим, хто має що показати і хто бажає зав'язати тісні контакти із підприємцями інших країн, потрібно надіслати в Тернопіль до оргкомітету торгів заявку (тел. 2-60-48) із зазначенням кількості учасників, необхідної виставкової площі, потреби у транспорті тощо. Ті фірми, що бажають бути включеними до каталогу виставки, мають надіслати ще й інформацію про фірму та продукцію, що вона представлятиме.

А щодо плати за участь у «Надвіслянських торгах», то крім того, що з учасників не вимагатиметься вільно конвертована валюта ні під час переїзду через кордон, ні за виставкові площі, ціни, як на сьогодні, просто мізерні. Всього п'ять тисяч купонів за один квадратний метр виставкових площ плюс п'ятнадцять за обслуговування. В той час, коли скрізь вимагається валюта, ці умови надзвичайно вигідні.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Реалії

НЕВДАЛИЙ ДЕСАНТ

Персонами нон грата оголосив «покупців» із Болградської десантної дивізії Харківський обласний військкомат. Це трапилося після того, як браві офіцери-десантники, що прибули до Харкова за молодим поповненням, почали прямо на пункті збору новобранців агітувати їх приймати в майбутньому присягу не на вірність народу України, а СНД. Як повідомив кореспонденту «Голосу України» начальник II відділу облвійськкомату підполковник Георгій Ламанов, «агітатори» не гребували ...кими метод...и, навіть на... ...тупнішим ...молодим люд..., які відм...лялися від такої перспективи або висловлювали свої сумніви, недвозначно натякалося, що десантники з них могли б бути добрі, але... «Так що будете ви, хлопці, служити в матінці-піхоті!» Можете собі уявити, що творилося ще не в зміцнілих душах вісімнадцятирічних юнаків, коли омріяна служба в десантних військах могла зникнути наче ранковий туман. Багато хто почав погоджуватися, аби тільки не служити на господворі. Дізнавшись про все це, керівництво обласного ...йськкомату відп...вило «поку...» до рідних к...м і без поповнення, і з телеграмою на ім'я Президента України про недопустимість подібних дій офіцерів.

Микола КОСИЙ.

Харк...

Коротко

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

Понад 70 відсотків зареєстрованих у Житомирі шлюбів закінчуються розлученням. Чверть шлюбів існує 1—3 роки. Здебільшого розлучається молодь. А Галині Корнилівні Ткаченко і Гнату Лаврентійовичу Бородавці, мабуть, про це й невідомо. Бо вони побралися незважаючи на те, що їй — 84, а йому — 92. І нічого, в злагоді живуть.

Володимир ЛИЗА.

Житомир.

ЛЯЛЬ... ДЛЯ ДЯДІ

У Залізничному районі Києва відкрився салон сексуальної культури та еротики «Еммануель». Першого ж дня були розкуплені ляльки, цілком байдужі до нинішньої погоди, незважаючи на абсолютну відсутність вбрання. Кожна коштувала 16000 купонів.

Сергій ВЛАД.

Знай наших!

КІНО ЗА «ТАК»

Затяті кіношники стверджують, що отакого кінотеатру ще немає не тільки в Україні, а й у всій СНД. Може й так: чого не знаю — того не знаю. Та, переконаний, одеське обласне об'єднання «Кіновідеопрокат» зробило-таки добру справу — відкрило благодійницький кінотеатр, де фільми усі бажаючі можуть дивитися безкоштовно. Причому, не якісь там напівстерті стрічки. Свою діяльність у новому статусі кінотеатр «Дружба» почав, скажімо, з фільму Андрона Кончаловського «Ближний круг».

Мета благодійництва двояка: забезпечивши доступ до кіномистецтва малоімущим верствам населення, водночас вивчати попит глядачів на ту чи іншу стрічку.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

«ХОНДА» ВДЯЧНА «ІНФОСПОРТУ»

І все ж красива машина — «Хонда»! І практична, бо відома японська компанія пристосувала її до наших умов. Інженери «Хонди» врахували і стан наших шляхів, і зміст палива та інші фактори.

Але всі ми, журналісти, здивувалися, що за шість місяців існування фірми «Інфоспорт холдінг-інвест», яка є лідером і дистриб'ютером «Хонди» в Україні, було продано лише чотири машини.

Може, відлякує ціна — від 13 до 17 тисяч доларів? Виявляється — ні. Попит на «Хонду» є. Але японська компанія висунула вимогу: масово продавати машини лише після відкриття центру обслуговування. Тобто «Хонда» дбає про свою репутацію і бере усю відповідальність за експлуатацію автомобілів у країні на себе. Тому одразу після відкриття магазину на проспекті Перемоги, де продаються «Хонди», почав швидкими темпами споруджуватися на базі таксопарку № 3 центр обслуговування «Хонд».

І от станція обслуговування відкрита. Представник фірми Ічі Фуджі, який приїхав із Токіо, дав високу оцінку роботі українських спеціалістів. Отже, відтепер «Хонда» сміливо вийде на наші шляхи.

Петро Устенко, виконавчий директор комерційної фірми «Інфоспорт холдінг-інвест», сказав:

— На початку грудня ми отримаємо ще одну партію «Хонд». Чотири партії автомобілів вже в Україну надійшли. Попит на дві моделі «Хонд» — «Сівік» та «Акорд», які виготовляються для нашого ринку, великий. Думаю, що незабаром вони продаватимуться не тільки у Києві, а й у Харкові, Донецьку, Дніпропетровську, Одесі та Львові.

Компанія бере на себе зобов'язання стежити за «здоров'ям» кожної машини, що їздитиме шляхами України. Це робиться для того, щоб вчасно вносити технічні корективи в ходову частину автомобілів. Якщо якась машина потрапить в аварію, фірма гарантує повне відновлення вигляду. Навіть кольору фарби.

Залишається додати: «Хонда» виходить на шляхи України завдяки фірмі «Інфоспорт», яка багато робить для пропаганди й розвитку спорту. Згадайте хоча б трансляції важливих міжнародних матчів, фіналу Кубка України, які фінансував «Інфоспорт».

Звичайно, не з нашою кишенею кожному придбати «Хонду». Хоча на світовому ринку 13—17 тисяч доларів за сучасний, екологічно чистий автомобіль — ціна не така вже й висока. І не вина «Інфоспорту», що всі ми бідні. Та, дасть Бог, на «Хонді» й ми наздоженемо Японію та Америку.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Фестивалі...

Свя... почне... д... почи... К...

Сьогодні у... вається фести... ських камерни... зір'я».

Камерні те... країн Центра... приїхали до К... хи підсолоди... атмосферою с... тихої радості... паралельним ... ті.

Відень відр... «Театр Брет... валізну трупу... місті корист... ною прихиль...

Вони привезл... далка» за п'є... Софія буде ... «Першим бол... чим театром»... фійського «Т... лом». Один з... тиву Вань В... ва болгарськ... го центру «... листопада о 1... щенні музею ... зіграє вистав... поета «Голос ... галі, театр ... спектаклі й з... де Бержерак... ном, де роль ... ватиме (впер... них таке теж ... — актриса Н...

Ближнє за... Санкт-Петербу... ские ночи»), ... В'ячеслав Ри... вою «Записк... за М. Гоголем...

Олексій Ку... дожній кері... київського те... він же і осно... ідеї проведен... ції, сказав, щ... нота фестива... місією мистец... стерством ку... та іншими де... новами, які п... рібністю цьог... сували його. ... виняв держа... стосовно куль... дуже щедрі ф... вості наші, з... все ж вони ... крити фестив... блиском і н... — у дусі ан... тій, щоб пок... тизм цього м... власне, все ... це і є театр. ... у кого — гір... сьогодні о 17... лиць Володим... ликої Житоми... одному з буд... Бучма, Ю. Ш... починався кол...

Людмила Б...

ГОЛОС України

«ХОНДА» ВДЯЧНА «ІНФОСПОРТУ»

І все ж красива машина — «Хонда»! І практична, бо відома японська компанія пристосувала її до наших умов. Інженери «Хонди» врахували і стан наших шляхів, і зміст палива та інші фактори.

Але всі ми, журналісти, здивувалися, що за шість місяців існування фірми «Інфоспорт холдінг-інвест», яка є лідером і дистриб'ютером «Хонди» в Україні, було продано лише чотири машини.

Може, відлякує ціна — від 13 до 17 тисяч доларів? Виявляється — ні. Попит на «Хонду» є. Але японська компанія висунула вимогу: масово продавати машини лише після відкриття центру обслуговування. Тобто «Хонда» дбає про свою репутацію і бере усю відповідальність за експлуатацію автомобілів у країні на себе. Тому одразу після відкриття магазину на проспекті Перемоги, де продаються «Хонди», почав швидкими темпами споруджуватися на базі таксопарку № 3 центр обслуговування «Хонд».

І от станція обслуговування відкрита. Представник фірми Ічі Фуджі, який приїхав із Токіо, дав високу оцінку роботі українських спеціалістів. Отже, відтепер «Хонда» сміливо вийде на наші шляхи.

Петро Устенко, виконавчий директор комерційної фірми «Інфоспорт холдінг-інвест», сказав:

— На початку грудня ми отримаємо ще одну партію «Хонд». Чотири партії автомобілів вже в Україну надійшли. Попит на дві моделі «Хонд» — «Сівік» та «Акорд», які виготовляються для нашого ринку, великий. Думаю, що незабаром вони продаватимуться не тільки у Києві, а й у Харкові, Донецьку, Дніпропетровську, Одесі та Львові.

Компанія бере на себе зобов'язання стежити за «здоров'ям» кожної машини, що їздитиме шляхами України. Це робиться для того, щоб вчасно вносити технічні корективи в ходову частину автомобілів. Якщо якась машина потрапить в аварію, фірма гарантує повне відновлення вигляду. Навіть кольору фарби.

Залишається додати: «Хонда» виходить на шляхи України завдяки фірмі «Інфоспорт», яка багато робить для пропаганди й розвитку спорту. Згадайте хоча б трансляції важливих міжнародних матчів, фіналу Кубка України, які фінансував «Інфоспорт».

Звичайно, не з нашою кишенею кожному придбати «Хонду». Хоча на світовому ринку 13—17 тисяч доларів за сучасний, екологічно чистий автомобіль — ціна не така вже й висока. І не вина «Інфоспорту», що всі ми бідні. Та, дасть Бог, на «Хонді» й ми наздоженемо Японію та Америку.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Фестивалі

Свято почнеться, де починався Київ

Сьогодні у Києві відкривається фестиваль європейських камерних театрів «Сузір'я».

Камерні театри з восьми країн Центральної Європи приїхали до Києва, щоб трохи підсолодити наше життя атмосферою сімейного тепла, тихої радості від зустрічі з паралельним світом умовності.

Відень відрядив до нас «Театр Бретт» — вуличну мандрівну трупу, яка в рідному місті користується стабільною прихильністю публіки.

Вони привезли виставу «Гойдалка» за п'єсою Я. Гілара. Софія буде репрезентована «Першим болгарським жіночим театром» — варіант софійського «Театру за столом». Один з акторів колективу Вань Висоцький, голова болгарського українського центру «Просвіта», 26 листопада о 16.00 в приміщенні музею Т. Шевченка зіграє виставу за творами поета «Голос духу». А взагалі, театр покаже цікаві спектаклі й зокрема «Сірано де Бержерак» за Е. Ростаном, де роль Сірано виконуватиме (вперше у світі — у них таке теж буває!) жінка — актриса Нона Йотова.

Ближнє зарубіжжя — це Санкт-Петербург (театр «Русские ночи»), Таллінн (актор В'ячеслав Рибников з виставою «Записки божевільного» за М. Гоголем).

Олексій Кужельний, художній керівник майстерні київського театру «Сузір'я», він же і основний генератор ідеї проведення подібної акції, сказав, що оптимістична нота фестивалю задана Комісією мистецтв міста, Міністерством культури України та іншими державними установами, які пройнялися потрібністю цього свята і фінансували його. А це вже і є вияв державної політики стосовно культури. Хоч і не дуже щедрі фінанси (можливості наші, звісно, які), та все ж вони дозволяють відкрити фестиваль з деяким блиском і навіть розмахом — у дусі античних травестій, щоб показати демократизм цього мистецтва. Бо, власне, все наше життя — це і є театр. У кого кращий, у кого — гірший. Приходьте сьогодні о 17.00 на ріг вулиць Володимирської та Великої Житомирської. Тут в одному з будинків жили А. Бучма, Ю. Шумський. Звідси починався колись Київ.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Спорт

З ДИСТАНЦІЇ ЗІЙШОВ...

Надзвичайна подія

У минулому номері нашої газети ми ознайомили читачів з подробицями товариського поєдинку між футбольними збірними Польщі та України. На цю зустріч наша команда зі Львова вирушила без півзахисника київського «Динамо» Володимира Шарана. Що ж сталося!

— Напередодні від'їзду до міста Замосць гравці збірної позліталися до готелю «Дністер» у Львові, — розповідає головний тренер колективу Олег Базилевич. — Усі футболісти під час співбесіди говорили про велике бажання грати, захищати честь країни. Не був винятком і Шаран. Але, коли настав час відпочивати, у своєму номері він влаштував «товариську зустріч», яка тривала цілу ніч. За порушення режиму ми відрахували цього футболіста зі збірної. І ніколи не залучатимемо його до свого колективу. І надалі дбатимемо про моральну чистоту своїх лав...

Що ж, випадок неприємний. Тренери збірної сказали своє слово. А якою буде реакція на цю подію керівництва Федерації футболу України і ФК «Динамо» (Київ)!

Петро МАСЕЛЮК.

НА ОБРІЇ—ЛІЛЛЕХАММЕР

На розширеному засіданні виконкому НОК України, в якому взяли участь представники обласних федерацій і спорттовариств, велася серйозна розмова про підготовку українських спортсменів до XVII зимових Олімпійських ігор-94 в норвезькому Ліллехаммері.

За попередніми розрахунками, олімпійська делегація суверенної України на тих змаганнях нараховуватиме приблизно 80 осіб: 63 спортсмени і 17 офіційних представників. Утім, ця кількість, зрозуміло, може змінитися. Вона може зменшитись, якщо на Олімпіаду не потрапить хокейна збірна, або збільшитись у разі успішних виступів українських спортсменів у відбіркових олімпійських змаганнях 1993 року.

Через не залежні від нашої держави причини в окремих видах олімпійської програми Україна буде представлена мінімально. На жаль, це насамперед стосується фігурного катання. Оскільки правонаступницею федерації з цього виду спорту визначено Росію, українські представники матимуть по одному місцю в кожному виді програми. Ситуація, погодьтеся, парадоксальна: за відмінні виступи українця Віктора Петренка Росія дістала право заявити трьох (!) учасників на найближчих чемпіонатах світу та Європи.

З метою розробки комерційної програми, фінансування НОК України та федерацій вирішено створити під егідою Олімпійського комітету комерційну фірму «Укрінтерспорт».

Іван ЮРЧЕНКО.

Хокей

ЗА КУБОК МХЛ

Конференція «Захід». «Сокіл» (Київ) — «Крила Рад» (Москва) — 2:3 (0:0, 1:2, 1:1). Шайби у киян закинули: Бобровников і Олецький.

ЦСКА (Москва) — «Хімік» (Воскресенськ) — 4:0, «Металург» (Череповець) — «Спартак» (Москва) — 1:2, «Торпедо» (Ярославль) — «Кристал» (Саратов) — 7:0, «Динамо» (Москва) — СКА (Санкт-Петербург) — 2:3, «Динамо» (Мінськ) — «Ригас Старс» (Рига) — 5:4.

«Сокіл» — «Хімік» — 6:2 (3:1, 2:0, 1:1). Шайби у переможців закинули: Синьков, Бауба, Найда, Бобровников, Буценко, Олецький.

ЦСКА — «Крила Рад» — 2:4, «Металург» — «Кристал» — 6:2, «Торпедо» — «Спартак» — 4:2, «Динамо» (Москва) — «Ригас Старс» — 5:4, «Динамо» (Мінськ) — СКА — 3:4.

Після цього турнірне положення команд таке: «Динамо» (Москва) — 31 очко, «Сокіл» і «Крила Рад» — по 29, «Ригас Старс» — 26, «Спартак», «Металург» і СКА — по 24, «Хімік» — 22, «Торпедо» — 18, «Динамо» (Мінськ) — 14, «Кристал» — 13, ЦСКА — 10.

З УСІХ УСЮД

БАСКЕТБОЛ. Як уже повідомлялося, спортсмени київського «Будівельника» вийшли до півфінальної шістки розиграшу Кубка Європи. Ось який календар зустрічей українського клубу на цьому етапі: 24 ЛИСТОПАДА. «Будівельник» — «Слободна Далмація» (Спліт, Хорватія). 2 ГРУДНЯ. «Хапоель» (Халіл-Еліон, Ізраїль) — «Будівельник». 8. «Будівельник» — «Шолле» (Франція). 15. «Будівельник» — «Бенфіка» (Лісабон, Португалія). 5 СІЧНЯ 1993 РОКУ. «Аріс» (Салоніки, Греція) — «Будівельник». 12. «Будівельник» — «Слободна Далмація». 20. «Будівельник» — «Хапрель». 26. «Шолле» — «Будівельник». 2 ЛЮТОГО. «Бенфіка» — «Будівельник». 9. «Будівельник» — «Аріс».

ФУТБОЛ. Минулого сезону в розиграші Кубка європейських чемпіонів було проведено експеримент: після матчів 1/8 фіналу вісім найсильніших клубів, розділені на дві підгрупи, провели двоколовий турнір з метою визначити фіналістів. Серед тих шукачів лаврів, як що пам'ятаєте, були й футболісти київського «Динамо». На думку керівництва УЄФА, експеримент був вдалим, тому і в нинішньому розиграші Кубка чемпіонів застосовується така ж система. ГРУПА А. 25 ЛИСТОПАДА. «Брюгге» (Бельгія) — ЦСКА (Росія), «Глазго Рейнджерс» (Шотландія) — «Олімпік» (Франція). 9 ГРУДНЯ. «Олімпік» — «Брюгге», ЦСКА — «Глазго Рейнджерс». 3 БЕРЕЗНЯ. ЦСКА — «Олімпік», «Брюгге» — «Глазго Рейнджерс». 17 БЕРЕЗНЯ. «Олімпік» — ЦСКА, «Глазго Рейнджерс» — «Брюгге». 7 КВІТНЯ. ЦСКА — Брюгге», «Олімпік» — «Глазго Рейнджерс». 21 КВІТНЯ. «Брюгге» — «Олімпік», «Глазго Рейнджерс» — ЦСКА. ГРУПА Б. 25 ЛИСТОПАДА. «Порто» (Португалія) — «Ейндховен» (Нідерланди), «Мілан» (Італія) — «Гетеборг» (Швеція). 9 ГРУДНЯ. «Гетеборг» — «Порто», «Ейндховен» — «Мілан». 3 БЕРЕЗНЯ. «Ейндховен» — «Гетеборг», «Порто» — «Мілан». 17 БЕРЕЗНЯ. «Гетеборг» — «Ейндховен», «Мілан» — «Порто». 7 КВІТНЯ. «Ейндховен» — «Порто», «Гетеборг» — «Мілан». 21 КВІТНЯ. «Порто» — «Гетеборг», «Мілан» — «Ейндховен».

Кожного ігрового дня один з матчів, а ще й огляд решти, транслюватимуться на всі країни Європи, у тому числі й на Україну.

Передплата-93

ХАЙ ЩАСТИТЬ ВАМ УСІМ!

«Зиче вам творчих успіхів на нивах газетярських та всіх гараздів у житті читачка вашого «Голосу...». Вітаю вас усіх з 93-м! Щастя, здоров'я, гарних починань для читача і цікавих відомостей від людей, котрі передплатили на новий рік «Голос України»!»
Це слова з листа нашої читачки О. Вдовиченко з Клішківців Хотинського району Чернівецької області. Скажете, що ми приймаємо вітання завчасно. Що ж, це й справді так, але О. Вдовиченко тонко підмітила, що для нас новий рік розпочався з передплатною кампанією, з першим листом, надісланим для участі в лотереї. Швидко спливає час, уже минув останній день передплати. Тож хто не встиг передплатити нашу газету, втратив шанс на участь у розігруванні призів, наданих спонсорами «Голосу України». Дякуємо всім, хто передплатив нашу газету і надіслав листівки до редакції. Бажаємо удачі у майбутній лотереї!
До відома тих, хто не передплатив «Голос України»: нашу газету можна передплачувати протягом усього року на кожний наступний місяць до 12 числа попереднього в будь-якому передплатному чи поштовому відділенні зв'язку. Приміром, якщо ви передплатите «Голос України» до 12 січня, то одержуватимете газету з 1 лютого. Передплатна ціна залишається без змін — 40 карбованців на місяць.
Марія ДАВИДЕНКО.

Точка зору

СТРАЙК

Минув той час, коли повідомлення кореспондентів про страйки на Заході викликали в душі радянської людини якийсь захват. Ну й сміливо ж борються з гнобленням, думали ми. Та ось поняття «страйк» стало застосовуватися і у нашому суспільстві. І куди подівся той захват!.. Щось не зустрічаються в редакційній пошті листи на підтримку страйкуючих. А все більше на зразок тих, які ми пропонуємо вашій увазі.

Кому за що страйкувати

Коли вже й страйкувати, то не залізничникам, а нам, бідолашним пасажирам. Бо муки наші розпочинаються ще з придбання квитків. За п'ятнадцять діб у касах попереднього продажу квитків на поїзди «престижного» напрямку, як правило, немає. Проте на вокзалах Києва, Харкова та інших міст можна вільно придбати будь-який квиток у молодика-бізнесмена. Аби грошей вистачило. І що дивує, все це робиться на очах транспортної міліції. Можливо, вона вже не міліція, а структура по захисту мафії? Не краще становище й у самих поїздах. Вагони брудні, білизна мокра та розірвана, провідники не зовсім тверезі... І за весь цей безлад підвищувати платню? Це пасажирам потрібно компенсувати за неподобства та приниження. Пропоную Верховній Раді прийняти закон про захист пасажирів від свавілля залізничників. А заробітну плату підвищувати їм у разі поліпшення обслуговування.

Олександр ФІЛАНОВ.
Харків.

Краще б працювали

Поділяю думку тих, хто вважає, що дії будь-яких страйкарів є злочином проти молодої незалежної держави. Керують недалекоглядними людьми політики, яким наша самостійність, мов більмо на оці. Дивно, що страйкують такі верстви населення, яким працювати й працювати. Чому не страйкують пенсіонери, адже вони нині не живуть, а існують на свої мізерні пенсії? Іноді й голодують, бо грошей не вистачає на їжу. А що буде, коли застрайкують і пенсіонери, і лікарі, і вчителі?.. На мою думку, перш ніж вдаватися до якихось радикальних дій, потрібно поміркувати про наслідки, до яких вони можуть призвести. Страйками ж нічого позитивно змінити не можна.

Іван ГАЛАВАЙ,
учитель-пенсіонер.
Богородчани
Івано-Франківської області.

Шлях у минуле

Шановні співвітчизники, будьмо пильні! Пам'ятаймо, що є певні сили в Україні та за її межами, які сушать собі мізки над проблемою: яким чином загнати наш народ до тієї кошари, з якої ми з такими труднощами вирвалися. А тому слід кожному усвідомити: страйки — це прямий шлях у жахливе минуле. Інша річ, що боротися з несправедливістю потрібно, але не такими методами. Долю ж організаторів актів громадянської непокори повинні, на мою думку, вирішувати відповідні державні органи і розглядати їх як небезпечних ворогів незалежності України.

М. БАЗЕЛЮК.
Жовтневе
Крим.

Спецрахунок для страйкуючих

Можливо, моя пропозиція викличе осуд чи нерозуміння. Та все ж таки, керуючись принципом плюралізму думок, дозволю собі її висловити. Набридло слухати повідомлення про різні страйки, причиною яких є незадовільне матеріальне забезпечення страйкуючих. Коли так, давайте створимо фонд, на рахунок якого могли б надсилати гроші пенсіонери, колгоспники та й усі бажаючі. Я згодна перераховувати зі своєї пенсії «бідним страйкарям» якийсь відсоток, тільки нехай залишать у спокої, не терзають рідну Україну. Я можу й потерпіти заради її швидкої розбудови.

Н. ІВАНЮК,
ветеран праці.
Харків.

Який же вихід із безвиході?

Резонанс

«ПРОЧИТАЛА у вашій газеті статтю «Від безвиході — до злочину» («Голос України», № 163) і хочу розповісти про своє життя», — пише Н. Трофимчук з Тернополя. Майже 17 років тому вони з чоловіком розірвали шлюб, проте й досі живуть в одній квартирі. Колишній чоловік — в одній кімнаті, вона із сином, а йому вже 30 років, — у другій. За ці роки було безліч скандалів, образ, бійок, викликів міліції. Син почав пити. Розміняти квартиру не вдається. «Я зайшла у безвихідь, — бідкається Надія Петрівна, — з якої не в змозі самотужки вибратися. При сварках він обіцяє мене вбити. А я не раз ловила себе на думці, що вб'ю його п'яного, щоб хоч син не бачив такого життя. Передчуваю: ці скандали добром не закінчаться, Буде трагедія, бо нерви мої на межі можливого. Ось чому я дуже співчуваю Олексію. І його несправедливо засуджено так надовго. Нехай суддя поставить себе на його місце — що він сам зробив би в такій ситуації?»

Нагадаю, про що йшлося в названій кореспонденції. Киянин Олексій Пальченко одружився з жінкою, що мала дитину. Усиновив її. Потім у них народилася спільна донька. Але згодом почалися сварки, Олексія виганяли з його квартири. Колишня дружина нацьковувала на нього дітей, підбурювала сусідів, організовувала безпідставні виклики міліції. Окремі міліціонери підтримували її, бо вона працювала у міжвідомчій охороні. Доведений до відчаю, Олексій позбавив життя колишню дружину. Сам заявив про вчинене. Його засудили до 13 років позбавлення волі.

Декому може здатися — подібні випадки поодинокі, тому не варто говорити й писати про них. Та, як свідчить наведений лист, з таким твердженням не можна погодитися. Подібні явища досить поширені, вони вимагають глибокого дослідження та пошуку шляхів врятування людей.

Ось враження від публікації В. Мислівського з села Гулівці Хмельницької області. «Нині відбуваються великі зміни в країні, але жодних —у слідчій і судовій практиці. Адже ніхто не звертає уваги на мотиви, що призвели до злочину. Олексій вчинив злочин у стані сильного душевного хвилювання. Засудили ж його як за умисний злочин. Чому? Тому що не кинув слідчому «на лапу». І так триватиме доти, доки винагорода за розслідування умисного злочину буде більша, ніж розслідування випадкового. Крім того, загроза великого строку покарання штовхає звинуваченого до дачі хабара».

В. Мислівський так тонко підмітив вади сучасного судового процесу тому, що відчув їх, як-то кажуть, на власній шкірі. Про його історію ми, можливо, поведемо мову іншим разом. Сьогодні ж хочеться загострити увагу на пошуках шляхів розв'язання житлово-побутової проблеми розлучених, через яку, на превеликий жаль, йдуть з життя люди. Бо без створення державного механізму її розв'язання не врятує від злочинів ні міліція, ні досконале слідче й судове провадження.

Слід також шукати й інших шляхів примирення та врятування сімей.

П. Виграненко з Лубен Полтавської області багато років був головою вуличного комітету, членом і головою батьківського комітету школи, членом ради громадськості при інспекції у справах неповнолітніх. «Серцем, — пише Пилип Микитович, — довелося торкнутися долі не одного десятка сімей, горя матерів, дітей, старих. Розумні й добрі люди радили і вимагали не спостерігати пасивно біду в сім'ї, а своєчасно допомагати, ставати на захист тих, хто страждає, громадою засуджувати винуватців зла, не допускати до розвалу сім'ї. Нам вдалося врятувати майже 90 відсотків таких сімей.

Чому б нам і сьогодні не поновити цю форму роботи, що була у 60—70-ті роки? Чому проблема сім'ї лишається поза увагою? Чому необхідність боротьби за здоровий побут, здорову сім'ю обійдено в проекті нової Конституції України?»

Вочевидь, у пропозиціях автора є рація. На жаль, О. Пальченко і, мабуть, багато інших, хто перебував у подібній ситуації, такої підтримки, допомоги, розуміння ніде не знайшли. Їх, навпаки, підштовхували до прірви...

Яків ГАЛЬЧЕНКО,
редактор відділу листів і соціологічної інформації «Голосу України».

Юридична консультація

Податок і власність

Чи звільняються від оподаткування за землю медичні працівники-пенсіонери, а також пенсіонери — учасники Великої Вітчизняної війни?

О. ГАЛАГАНЬ,
село Колодіївка
Підволочиського р-ну
Тернопільської області,
Р. ВЛАСЕНКО.
Черкаси.

Питання плати за землю і надання у зв'язку з цим пільг регулюються Законом України «Про плату за землю». Згідно до статті 1 цього Закону плата з власників землі та землекористувачів стягується у вигляді земельного податку або орендної плати. Стаття 11 встановлює перелік осіб, які звільнені від сплати земельного податку. До них, зокрема, належать всі категорії пенсіонерів (у тому числі учасники Великої Вітчизняної війни). Питання ж стягнення орендної плати регулюються відповідними договорами оренди.

* * *

Я одержала у спадщину від своєї бабусі хату із садибою. Але частину земельної ділянки радгосп чомусь у мене вилучив та віддав своєму працівникові. Як це питання вирішується законом?

О. БОГДАНОВИЧ,
село Білогородка
Київської області.

Порядок переходу права на земельну ділянку при зміні власника житлового будинку, в т. ч. і за нормами спадкового права, встановлено статтею 30 Земельного кодексу України. Передбачено, що земельна ділянка також переходить до нового власника. При цьому не можна змінювати її цільового призначення. Обмежується також і розмір земельної ділянки для житлового будинку на підставі статті 67 Земельного кодексу. Так, у сільських населених пунктах її розмір не може перевищувати 0,25 га, у містах — не більше 0,1 га.

Артем ГОНТА,
юрист.

Точка зору

ТУРБОТА ПРО БЕЗПЕКУ ЧИ НАЗАД ДО ФАЛАНГИ?

ІІІ. РАКЕТНО-ЯДЕРНА ЗБРОЯ: МИНУЛЕ, СЬОГОДЕННЯ Й МАЙБУТНЄ

Політика нашої держави у сфері національної безпеки неможлива без глибокого, об'єктивного аналізу реальної воєнно-політичної обстановки в світі, політики провідних держав, і насамперед тих, які мають ядерну зброю.

Не беручи до уваги досягнуті між США і Росією домовленості щодо скорочення стратегічних озброєнь, Пентагон спланував і настійно проводить модернізацію всіх видів стратегічних озброєнь.

Військові експерти Росії вважають, що розпад Варшавського Договору, Збройних Сил колишнього СРСР посилили військову перевагу Заходу в силах і засобах загального призначення. За цих умов стратегічні ядерні сили та їх основа — ракетні війська — залишаються останньою військово-політичною силою, що зберігає постійну боєготовність, забезпечує стратегічну рівновагу в світі...

Нинішня сесія Верховної Ради України має розглянути низку проблем, пов'язаних з військовою політикою і розбудовою власних збройних сил. Очевидно, простих і однозначних рішень з цих питань немає й бути не може.

Сьогодні висловлюється багато різних думок з одного з найскладніших питань: мати чи не мати ядерну зброю Збройним Силам України? У кожного з опонентів чимало аргументів, на які не можна не зважати. Та одне безперечно: політика нашої держави у сфері національної безпеки неможлива без глибокого, об'єктивного аналізу реальної воєнно-політичної обстановки в світі, політики провідних держав, і насамперед тих, які мають ядерну зброю.

У зв'язку з цим видається важливим аналіз поглядів провідних політиків світу після другої світової війни на роль ракетно-ядерного потенціалу в забезпеченні національної безпеки. Це були не тільки міркування, а й практичні дії урядів, очолюваних цими політиками.

Почнемо з Франції, оскільки її територія і чисельність населення сумірні з Україною. В розпалі холодної війни Президент Франції генерал Шарль де Голль неодноразово висловлював думку, що **«...національна безпека Франції не може бути стабільною без власної ядерної зброї»**. Ці ідеї не залишилися тільки міркуваннями Президента, а втілились у реальну політику держави по створенню ядерного потенціалу Франції. На сьогодні Париж має власну «ядерну тріаду»: це ударні сили наземного, повітряного й морського базування, здатні уражати об'єкти на віддалі до 5000 км. Досить сказати, що лише ракети морського базування здатні за 30 хвилин знищити 50 мільйонів чоловік.

Але, можливо, Франція внаслідок докорінних змін у співвідношенні сил в Європі, та і у світі, змінила своє ставлення до ядерного потенціалу? Зовсім ні. У лютому нинішнього року Президент Франції Ф. Міттеран заявив: **«Ми схвалюємо пропозиції Б. Єльцина щодо ядерного роззброєння. Ми самі підемо в тому ж напрямі, але після того, як ядерні потенціали США й Росії будуть співвідноситися з французькими»**.

Останніми роками у Франції розроблено програму вдосконалення ракетно-ядерної зброї. Зокрема, прийнято рішення про створення потужніших мобільних ракет S-4 та S-X. Стратегічні бомбардувальники «Міраж-4» планується замінити 200 новими літаками «Міраж-2000». На атомних підводних човнах ракети М-20 з моноблоковою головною частиною буде замінено ракетами М-4 з головною частиною, що роз'єднується. Ця заміна приведе до того, що 16 ракет М-4, розміщені на одному човні, будуть **тотожні** (підкреслено мною. — **В. Т.**) нинішнім ядерним силам Франції.

Певний інтерес для нас становить і позиція з даної проблеми політичних лідерів Великобританії. Колишній Прем'єр-міністр Великобританії М. Тетчер стала автором теорії, згідно з якою ядерна зброя являє собою важливий чинник у відверненні війни в Європі та світі. **«...Ядерна зброя,** — підкреслювала М. Тетчер у промові на з'їзді консерваторів Великобританії, — **буде і в подальшому грати життєво необхідну роль у справі відвернення війни в Європі»**. Вже пізніше, 1989 року, вона дала зрозуміти, що Великобританія **«...не може утриматися від модернізації ядерної зброї»**. І далі: **«...Війни обминають країни з надійною обороною»**. Такий підхід знайшов своє втілення у військовій політиці уряду, керованого М. Тетчер.

Що стосується позиції Великобританії у питанні скорочення свого ядерного потенціалу, то міністр оборони Т. Кінг сказав, що британський уряд безперечно схвалює оголошені у Вашингтоні та Москві заходи, але підкреслив при цьому, що Великобританія в даний час не має наміру приєднуватися до процесу ядерного роззброєння, оскільки, за його словами, вона має лише абсолютний мінімум сил стримання. Навпаки, маючи літаки, здатні нести ядерну зброю Великобританія планує, по-перше, створити крилату ракету з ядерним зарядом й оснастити нею свої ВПС найближчими роками і, по-друге, додати до 150 американських винищувачів-бомбардувальників FB-111, що базуються на її території, ще 60 носіїв ядерної зброї такого ж типу. В результаті цих заходів до 1995 року кількість американських ядерних боєголовок у Великобританії зросте з нинішніх 775 до 1193. Таким чином, ані скорочувати, ані тим більше ліквідовувати ядерну зброю Великобританія не збирається.

ПОЗИЦІЯ і Франції, і Великобританії в галузі ракетно-ядерних озброєнь багато в чому визначалась і визначається нині політикою США. Про те, як розуміють її самі американські військові, досить наочно свідчить висловлювання генерала К. Пауелла (голова Комітету начальників штабів): **«Національна стратегія США продовжує грунтуватися на чотирьох китах: глобальне залякування, передове базування військ, готовність реагувати на критичні ситуації, реорганізація збройних сил. Я хочу, щоб усі нас боялися до смерті»**. А ось «Директива в галузі оборони на 1994—1998 фінансові роки»: **«Наше першочергове завдання — не допустити появи на території колишнього Радянського Союзу чи будь-де ще нового суперника, який становить загрозу для США»**.

Аргументи США на користь виконання завдання «щоб усі боялися до смерті» більш ніж переконливі. Основу стратегічних наступальних сил США становить та ж сама «тріада», до якої входять: ракетні сили наземного базування, атомний підводний ракетоносний флот і стратегічна авіація.

Бойовий склад ракетних сил наземного базування налічує 1000 пускових установок, які «заряджені» ракетами кількох модифікацій основного типу «Мінітмен» і новітніми ракетами типу МХ («Піскіпер»). Ракета «Мінітмен-2» (450 одиниць) прийнята на озброєння у 1965 році й оснащена моноблоковою бойовою частиною з потужністю заряду 1,5 Мт. Ракети «Мінітмен-3» та «Мінітмен-ЗУС» (200 і 300 одиниць відповідно) оснащені головними частинами, що роз'єднуються, по три бойові блоки на кожній (потужність бойового блоку 0,33 Мт та 0,5-9 Мт відповідно). Особливий інтерес становить прийнята на озброєння у 1986 році одна з найпотужніших на сьогодні в світі ракета «МХ» (максимальна дальність — 11000 км, точність (кругове вірогідне відхилення) — 100 м, головна частина, що роз'єднується, має 10 блоків потужністю до 0,6 Мт кожний). Досить сказати, що лише один з десяти бойових блоків ракети «МХ» у 30 разів потужніший за заряди, які було скинуто на Хіросіму та Нагасакі. Ракети типу «МХ» призначені для завдання попереджувального або обеззброюючого ядерного удару. Сьогодні їх у бойовому складі ракетних сил США наземного базування США 50 одиниць. Однак якщо всі 450 ракет типу «Мінітмен-2» несуть в одному залпі 450 бойових блоків, то 50 ракет «МХ» можуть доставити до цілі одночасно 500 ядерних зарядів.

У бойовому складі атомного ракетоносного підводного флоту США нараховується понад 30 підводних човнів двох основних типів: «Огайо» та «Лафайет», кожен з яких має на борту відповідно 24 й 16 пускових установок балістичних ракет. На озброєнні атомного підводного флоту ракети трьох типів. Найстаріша з них ракета типу «Посейдон-С3» (максимальна дальність — 4600 км, точність (імовірне відхилення по колу) — 450 м, головна частина, що роз'єднується, має 10 бойових блоків потужністю по 0,05 Мт кожний). З 1979 року на озброєння надійшла ракета типу «Трайдент-1», яка має вісім бойових блоків індивідуального наведення. Але потужність кожного такого блоку втричі більша (0,15 Мт), а точність приблизно в півтора рази краща, ніж у ракет старшого покоління (близько 300 м). Дальність польоту — близько 8000 км. І, нарешті, найдосконаліша на сьогодні ракета сімейства «Трайдент», яка надійшла в 1989 році на озброєння, — «Трайдент-2». Тепер їх у бойовому складі 96 одиниць («Трайдент-1» — 384), однак за бойовими можливостями кожна з них сумірна з ракетою «МХ»: (дальність — 9000 км, точність — відхилення від цілі не більше 100 м, головна частина, що роз'єднується, має вісім бойових блоків по 0,5 Мт).

Третьою складовою стратегічної «тріади» є стратегічна авіація — патріарх ядерного потенціалу США, єдина компонента, яка має досвід бойового застосування ядерної зброї. Кількість літаків у бойовому складі стратегічної авіації часто змінюється. Сьогодні можна говорити приблизно про 100 найновіших бомбардувальників типу В-ІВ та 150 стратегічних бомбардувальників В-52 різних модифікацій. Незважаючи на відносну нечисленність порівняно з іншими складовими «тріади» засобів доставки ядерних зарядів до цілей, стратегічна авіація здатна в одному вильоті застосувати до 5500 атомних боєприпасів різноманітних типів.

Не беручи до уваги досягнуті між США і Росією домовленості щодо скорочення стратегічних озброєнь, Пентагон спланував і настійно проводить модернізацію всіх видів стратегічних озброєнь. Особливу тривогу викликає нарощування робіт з протиракетної оборони в рамках СОІ, бо в умовах скорочення ядерних озброєнь це призведе до порушення балансу сил на користь США та їхніх союзників. Що мається на увазі? Останнім часом йдуть розмови про створення глобальної системи протиракетної оборони для захисту від обмежених ударів та терористів. Сьогодні в США готується до розгортання в рамках Договорів з ПРО 1972 року в 1994—1996 роках 100 протиракет на базі МБР у Гранд-Форкс, що, по суті, є початковим етапом створення багатоешелонної ПРО США. Отже, ще до закінчення строку скорочення стратегічних ядерних озброєнь сил СНД і стратегічних наступальних сил США до рівнів, визначених Договором, буде започатковано порушення ядерного паритету.

Останнім часом на політичній карті світу внаслідок розпаду СРСР з'явилися нові держави, окремим з яких ще треба виробити свою політику в галузі ракетно-ядерного потенціалу. Особливо важлива для нас позиція Росії. Провідні політики Росії вважають, що має зберегтися роль ракетних військ стратегічного призначення як головної складової частини стратегічних ядерних сил. Військові експерти Росії вважають, що розпад Варшавського Договору, Збройних Сил колишнього СРСР посилили військову перевагу Заходу в силах і засобах загального призначення. За цих умов стратегічні ядерні сили та їх основа — ракетні війська — залишаються останньою військово-політичною силою, що зберігає постійну боєготовність, забезпечує стратегічну рівновагу в світі та безпеку Росії і стоїть на перешкоді її переходу у розряд другорядних держав.

Нинішні керівники ядерних держав вважають, що їхні стратегічні ядерні сили мають забезпечувати стримування від агресії, а також від політичного й економічного шантажу ззовні. Мимоволі виникає запитання: а хіба для України такої проблеми немає?

Володимир ТОЛУБКО,
народний депутат України, генерал-майор.

Закінчення. Початок в №№ за 10, 20 листопада ц. р.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Аргументи генерала В. Толубка на користь ядерного майбутнього України непереконливими не назвеш. Але, з другого боку, хіба без'ядерні Японію, Фінляндію, Угорщину прагнуть завоювати США, Франція, Великобританія!

Запрошуємо до розмови на тему «Чи повинна мати Україна ядерну зброю!» військових, політиків, вчених.

ЙОМУ — 49, ЇЙ — 19

Особистості

У молоді роки Боббі Фішер цурався дівчат. «Вони,— казав він,— хороші, а шахи — кращі». Так він і залишився холостяком до 49 років. Два десятиріччя після завоювання шахової корони нічого про нього не провів він у відлюдді в Пасадені (Каліфорнія). Чого про нього лише не писали — і що він видалив усі свої пломби в зубах, вважаючи, ніби «через них росіяни посилають до його мозку свої сигнали». Й що він вступив до секти, члени якої чекали пришестя Христа в 1975 році... Нарешті, як розповідав про Фішера його шкільний приятель Аллен Кауфман, Роберта за цей час жодного разу не бачили з жінкою.

Хто знає, може, Фішер так і залишився б самітником, не з'явись у його житті 19-літня угорка Зіта Райчані. Пристрасна шахістка, чемпіонка юніорів, вона два роки тому послала йому з Будапешта листа. Фішер, котрого вона обожнювала як шахового генія, тоді не відповів. Минулого року вона написала йому знову. Цього разу відповідь прийшла, а згодом Роберт подзвонив Зіті в Угорщину й запросив до себе в гості. Зустріч відбулася у квітні, що минув. Гросмейстер грав з Зітою в шахи. За дошкою й народилося кохання...

Аллен Кауфман влучно підмітив: «Це те саме, якби студентка музучилища закохалася в Моцарта». Але й він, як то кажуть, розтанув. Зіта переконала його припинити самоізоляцію і, як твердять, допомогла в організації матчу із Спаським. Скоріше, це так, бо саме угорський банкір виклав 5 мільйонів доларів на призовий фонд цього матчу (3,35 млн. — переможцеві, решту — тому, хто програв). А що ж Роберт? Про багато що говорить уже той факт, що на його прохання відкриття матчу зі Спаським відбулося 1 вересня, у день народження Зіти.

Його друзі твердять, що Зіта й Роберт не думають поки що про весілля. «У Боббі до мене не було серйозного роману. У мене до нього — теж»,— сказала вона.

Що б там не було, Зіта Райчані зіграла, можливо, свою найголовнішу партію — роль доброго генія в житті шахового чаклуна Роберта Фішера.

Віссаріон СИСНЄВ.
«Труд».

Кінець світу переноситься на 2126 рік

«28 ЖОВТНЯ 1992 року настане кінець світу!» — безапеляційна заява різного гатунку пророків, одностайно підхоплена газетами й радіо, мене буквально приголомшила. Згинути ось так, ні за гріш?! Адже навіть ваучера я не встиг одержати...

Ну що ж, помирати — так з музикою! До зазначеного вище дня я купив «Рояль». Ну так, той самий заморський спирт, та ще й дістав кілограм ковбаси за 500 крб., котру в старі добрі часи нарекли «собачою радістю». Взагалі упакувався за нинішнім часом капітально й став покірливо чекати судного дня щоб разом з «Роялем» провалитися в пекло...

Та ось днями вмикаю телевізор і — о, диво! — на весь екран великими літерами спалахнуло: «Кінець світу відміняється!» Ошелешений, протер очі (було далеко за північ). Ні, начебто не марю. Ось у студію увійшов молодий чоловік з борідкою, у яскравій сорочиноньці і джинсовій курточці, якого ведучий відрекомендував як парапсихолога Валерія Авдєєва. Причому вимовив він це так проникливо й пристрасно, що я зразу згадав диктора Левітана. Здригаючись і радіючи, у захопленні я протягом десяти хвилин слухав діалог двох журналістів. Ось приблизно що вони говорили:

— Шановний, ми чули, ви відмінили кінець світу. Як вам це вдалося?

— Я давно роздумував над подібною несправедливістю. А тут узяв і милостиво до мене голос з космосу промовив... І зробив я все тільки заради любові до людей.

Я розчулився, від сліз набухли очі, перехопило в горлі: «Благодійнику ти наш! Дай тобі Бог здоров'я і многая літа!» Ні, що не кажи, а такий благородний вчинок треба було відмітити. Я відкоркував «Рояль», відпиляв шмат ковбаси і поринув у приємні мрії. Життя уявилося дивовижним і прекрасним. Які перспективи! Я вкладу свій приватизаційний чек у собор Василя Блаженного. Разом з друзями ми візьмемо його у власність і влаштуємо там світове кубельце. Ділки з Лас-Вегаса лопнуть від заздрощів. Ще б пак! На самісінькій Красній площі!

...Голоси на телеекрані вирвали мене із солодких снів. Там теж згадали колись головну площу країни.

— Честь і слава рятівникові людства! — продовжували інтерв'юери.— Дуже дякуємо від усього багатотисячного колективу московського телеекрану «2×2» за подаровану нам можливість жити. Слава Богу, скасували кінець світу, а ось чи відбудеться обіцяний вами парад якихось потойбічних сил на Красній площі?

— Певна річ,— скромно опустивши очі, мовив всевладний гість студії.— Але це буде парад не якихось сил, а миролюбних (читай: демократичних). Пізно ввечері площею підуть приблизно сім мільйонів примар, наводячи жах на представників темних сил (невже на «червоно-коричневих»?!).

Одкровення пророка спантеличували. Як кажуть, без півлітри тут не розберешся. У мене була, і я піддав. Парад привидів? Мені дуже захотілося побувати на тайній вечері. Неначе прочитавши мої думки, тележурналісти запитали чаклуна:

— А відвідати парад всім дозволяється?

— Звичайно. Але треба надіти на голову щось біле. Адже ви знаєте, що різні там шейхи, інші церковні мусульмани завжди носять білі тюрбани.

Мудрий чоловік, нічого не скажеш. Розум, він і в СНД — розум.

І я знову взявся до «Роялю».

— А побачити привидів можна?

— Не всім,— чудотворець зробив багатозначну паузу.— Тільки мені і мені подібним. Та ще декому з відхиленнями у психіці.

Тобто ненормальним, зрозумів я. Прикро стало, що не зможу поспілкуватися з таємничими миротворцями.

...Теплого осіннього вечора, стоячи на трибуні мавзолею, я приймав парад. Під голосний марш «Боже, царя храни» від узвозу імені Руста у бік мого приватизаційного будинку любові імені Василя Блаженного плентались нескінченні шеренги якихось істот. Їхні обличчя розпізнати було важко, але я чітко бачив крокуючого попереду Гайдара.

На трибуні для почесних гостей і вздовж ГУМу стояли купки людей з білими рушниками на головах і випрошували в перехожих ВКВ. Несусвітній парад закінчився під ранок. Красна площа спустіла, і серед тиші я знов почув хрипкий голос з космосу: «Кінець світу не відміняється, а тільки відкладається. Він гряде через одинадва роки».

— Чому саме через одинадва роки? — у мене засмоктало під ложечкою від жаху й цікавості.

— До того часу ціни на енергоносії піднімуться до рівня світових...

Борис САДЕКОВ.
«Правда».

А В ПЛЯЩЦІ БУВ НЕ ДЖИН

На цю серйозну тему — фальшиві напої — я й вирішила поговорити з досвідченим криміналістом, старшим експертом Експертно-криміналістичного центру МВС Росії О. Поповим. Чого тільки немає в його колекції кримінальних раритетів — від закоркованої пляшки горілки з тарганом, що спочив у ній навіки, до суничного соку, який і близько ягодою не пахне, від огидного портвейну найсправжнісінького кустарного виробництва до підфарбованого спирту, виданого нам з вами за азербайджанський коньяк.

— Хто з нас не полюбляє пива? — цим риторичним запитанням розпочав нашу розмову Олександр Олександрович.— Поки ви насолоджуєтеся ним з воблою вприкуску, ми, експерти, разом з працівниками колишнього відділу боротьби з розкраданнями соціалістичної власності простежуємо весь шлях його з комбінату. Беремо пробу в цеху. Виїжджає машина з заводу — простежуємо маршрут, а затим перевіряємо палатку, купуючи півлітрову кварту. Що ж стосується пива в пляшках, то строк його зберігання аж ніяк не тривалий. Останнім часом почастішали випадки, коли пиво з п'ятиденним строком зберігання в закритій пляшці продають через півроку після виготовлення, притримуючи до підвищення ціни. Воно стає каламутним, на дні помітний значний осад. Коли його й вип'єте, звичайно, не помрете, та смак буде вже не той, та й шлунок може відреагувати легким гастритом.

У тому ж дусі — вина з кіосків, цистерн, а то й з бензовозів, які частенько стоять на московських окраїнах. До речі, така торгівля з недавнього часу заборонена. Це навіть не вина, а спиртовані соки. Як роблять вино на виробництві? Наприклад, портвейн. Віджимається виноградний сік, до нього додають дріжджі, і він бродить до досягнення необхідної міцності — не менше двох відсотків. Затим це вино спиртують до 18 градусів. А ось під час виготовлення «вуличного» вина не проводиться стадія бродіння, сік одразу спиртується, часто технічним спиртом із застосуванням сивушних масел. Коли в ньому багато цукру, його одразу розбавляють водою, а потім заливають до непромитих ємкостей. Тому в них інколи присутній недоречний запах бензину-гасу.

— Дозвольте навести мій власний приклад,— перебиваю я експерта.— Уже років зо два, як з південних країв йдуть вантажівки з дво-трилітровими банками вина. Напевне, вони з'являться на ринках і в цьому сезоні після переробки урожаю. Колгоспи, радгоспи тепер виноград на заводи не здають — дозволено переробляти самим. Якось сама пробувала, з'ясувалося — якась терпка бурда замість «Алазанської долини». Зареклася пригощатися цією баночною продукцією.

— Погляньте ось на цей експонат,— Олександр Олександрович відкрив спеціально для мене трилітрову банку з ярликом. «Напій освіжаючий мандариновий неосвітлений», виготовлений у Молдові, як значилося на етикетці. Довелося продегустувати. Мандарини в цій приторній водичці, що ледь відгонила яблуком, і не ночували.— Оте, що ви зараз спробували, це останній речовий доказ грандіозної справи про підпільний цех, що переробляв кавказьку продукцію. Там було виявлено безліч викрадань, порушень. У цьому разі вони зробили відносно безпечний «коктейль» — цукор, лимонна кислота та яблучний сік. До речі, уся ця афера коштувала головному бізнесмену кількох мільйонів карбованців, які він безмовно відшкодував державі. Був у моїй практиці випадок, коли 200 кілограмів суничного соку розбавили водою до тонни, поклали лимонну кислоту й цукор плюс штучний забарвник. Не отруїшся, звичайно, але аромат суниці навряд чи відчуєш — продукт не натуральний. Причому вміст кислот відповідав ГОСТу. Потрібен був більш складний аналіз, і з'ясувалося, що сахарози багато, а глюкози й фруктози майже немає.

Останнім часом на прилавках магазинів з'явився у великій кількості марочний азербайджанський коньяк «Гек-Гель» виробництва Гяджинського заводу. Перевірили один магазин — з'ясовується, директор прийняв партію цього саморобного коньяку без документів: подивилися зовні — брудноваті етикетки, вивалили з КАМАЗу пляшки трохи не на землю й поїхали.

Перед нами горезвісна пляшка. Зверніть увагу: каламутна рідина із сторонніми домішками. Пластмасовий корок, що явно був уже використаний, підігнаний вручну ножем, ножиців під розмір отвору. Завжди перевіряйте, чи не порушено закупорку, чи на місці «нижня спідниця» металевої пробки, що закручується, і що саме на ній написано. Звертайте увагу, чи акуратно приклеєно ярлик. Тепер відкриваємо коньяк. Для мене, звичного до різноманітних хімічних запахів, відчувається вміст нафтопродуктів та технічного спирту (на мій непрофесійний погляд, цей запах я б назвала нудотним.— Ю. М.). Ми перевірили сумнівний вміст фальшивого коньяку. Міцність за ГОСТом — 42 відсотки, а тут — 36,2, вміст цукру має бути 1,2 грама на 100 мілілітрів, а в цій пляшці — 0,25 грама. Звичайно коньяк виготовляють на виробництві так: коньячний спирт кілька років витримують у дерев'яних діжках, де він набуває янтарно-золотавого кольору, приємного аромату, легкого ванільного тону завдяки комплексу летучих речовин, що перейшли в нього з винограду чи вина попередньої перегонки. Якщо він знаходиться там три роки — з конвеєра вийде тризірочний коньяк, чотири — чотиризірочний, понад п'ять років — марочний коньяк. А ось кустарі роблять його на основі чачі, і, якщо вона без кольору, додають колір — перепалений цукор. Відомий ще один рецепт фальсифікації: спирт, колір плюс кондитерський ванілін. Взагалі ванілін присутній лише в старих витриманих коньяках в мізерних частках міліграма. Якщо ж ви відкриваєте пляшку і в ніс б'є характерний запах ваніліну — схоже на підробку.

— Що ж стосується фальшивої горілки, то згадується давній випадок,— Олександр Олександрович вийняв із шафи закорковану пляшку «Русской» з... тарганом на дні.— Полюбуйтеся, заводська закупорка, наклейка етикетки зі смугами, зазначено дату розливу. А діло було в Сухумі. У будинку на березі річки умільці влаштували цех із заводськими автоматами. Розбавляли спирт водою з гірської річки, закорковували й відправляли до ресторану, магазинів.

Що таке технічний спирт? Небезпека його полягає в тому, що можна отруїтися, і лікар уже не допоможе. Сивушні масла, до складу яких входять бутиловий, пропіловий, аміловий та інші спирти, дуже шкідливі.

Що ще можна додати? Я гадаю, коментарі зайві. Лише пригадується казка: «Не пий — козленочком станеш».

Юлія МАРЬЯШКІНА.
«Меркурий».

«СІМЕНС» ПІДКЛЮЧИВ НАШІ ТЕЛЕФОНИ ДО СВІТУ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Тепер кожний киянин зі своєї квартири може без попереднього замовлення зв'язатися зі 167 країнами світу. Розмова коштуватиме стільки ж, скільки й до цього, зате не доведеться годинами, якщо не днями, чекати, поки вас з'єднають. Таку ж можливість дістали й жителі 16 областей нашої держави, щоправда, поки що їх можливості обмежені 12 країнами планети.

Крім цих переваг нова станція — це сотні сучасних робочих місць, чудовий дизайн, європейський рівень обслуговування (по фото добре видно, де обладнання від «СІМЕНСА», а де — наше, часів Миколи II).

На прес-конференції, присвяченій відкриттю міжнародної телефонної станції, представник Міністерства зв'язку України зазначив, що здійснений проект — один з найбільших від часу здобуття нашою державою незалежності.

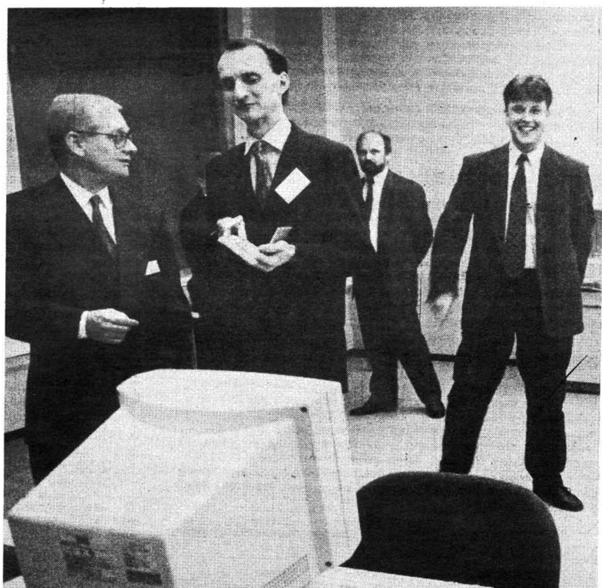
Щодо термінів виконання замовлення, то компанія «СІМЕНС» отримала його лише в кінці лютого цього року.

Крім київської станції німецька фірма через спільне з ВО імені Корольова підприємство «МКМ Телеком» реконструювала наші старі лінії зв'язку, в тому числі супутникову наземну станцію «АЗИМУТ» та радіорелейну лінію між Києвом і Львовом, навчила роботі на сучасній апаратурі наш персонал, забезпечила його необхідною документацією та надала «ноу-хау».

Одне слово, «СІМЕНС» підключив нас до світу і показав, де вихід з кам'яно-соціалістичного ладу до цивілізації. Щоправда, поки що лише в галузі зв'язку.

Але ж «СІМЕНС» займається не тільки цим. Не виключено, що компанія й надалі плідно співпрацюватиме з нашими підприємствами і з кожним днем дедалі ближче підтягуватиме нас до західного рівня життя.

Андрій БОЄЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Експрес-інформація

ДЛЯ ВІДВЕРТОЇ РОЗМОВИ

Зустріч глав держав «сімки» відбудеться в Токіо з 7 по 9 липня 1993 року. Таке рішення прийняв кабінет міністрів Японії, попередньо узгодивши його з іншими учасниками зібрання. За словами генерального секретаря японського уряду Като, нині дуже важливо, щоб лідери індустріальних держав збиралися для відвертого обміну думками. Він також повідомив, що перед «саммітом» з офіційним візитом Токіо відвідає новообраний Президент США Б. Клінтон.

ПОТРІБНІ МИРОТВОРЦІ

Головою Верховної Ради Таджикистану обрано 40-річного Емоналі Рахмонова. За його кандидатуру проголосувало 186 народних обранців, проти — 11. Новий глава таджикистанського парламенту раніше працював головою Кулябського облвиконкому.

Обговорюючи ситуацію, яка склалася в республіці, парламентарії одностайно висловилися за введення в регіон конфлікту миротворчих сил СНД. Зокрема, депутати звернулися до Президентів Казахстану, Киргизстану, Росії і Узбекистану з проханням, щоб військовослужбовці цих країн увійшли до складу «голубих шоломів».

ВІЗЬМІТЬ ЗЕМЛЮ — ДАЙТЕ МИР

Завершився 7-й раунд близькосхідних переговорів у Вашингтоні. Позиції сторін незмінні: араби наполягають на формулі «мир в обмін на землі», а ізраїльтяни, перш ніж вести мову про територіальні поступки, хочуть одержати гарантії безпеки й ненападу. За словами помічника держсекретаря США Джереджяна, «переговори були затьмарені новими спалахами насильства на півдні Лівану». Він закликав делегації використати перерву для вироблення компромісних варіантів вирішення проблеми. Сторони погодилися розпочати новий раунд переговорів 7 грудня в американській столиці.

СУТИЧКИ НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ

Надзвичайно складною залишається ситуація в Приміському районі Північної Осетії й у Владикавказі. Не зважаючи на режим надзвичайного стану в регіоні тривають сутички між загонами осетинів та інгушів. Російські війська приведені до стану бойової готовності згідно з наказом глави тимчасової адміністрації у зоні конфлікту Шахрая.

ПРОЩАВАЙ, ЗБРОЄ

Рішення ввести ембарго на поставки зброї до Ліберії прийняла Рада Безпеки ООН. У відповідній Резолюції зазначено, що обмеження не стосуються зброї і військового спорядження, призначеного для миротворчих сил у цій країні. Для вивчення обстановки до Ліберії відбуде спеціальний представник генерального секретаря ООН. Рада Безпеки ООН звернулася до супротивних сторін у цій країні із закликом дотримуватися угоди про припинення вогню.

ХОЧУТЬ РОЗДІЛИТИСЯ

Тривають бої у центральній і північній частині Боснії і Герцеговини. Міста Олово і Травнік було обстріляно з мінометів та артилерії.

Тим часом представники боснійських сербів надіслали на ім'я учасників Женевської конференції проект поділу Боснії і Герцеговини на три окремі частини. У документі зазначено, що такий крок сприяв би мирному вирішенню проблеми.

ЗАРАДИ СПОКОЮ ГОТОВИЙ ПОСТУПИТИСЯ

Опозиційне угруповання УНІТА визнало результати парламентських виборів в Анголі. Про це повідомив представник генерального секретаря ООН Сіллс. За його словами, лідер УНІТА Савімбі заявив, що переконаний — вибори були пошахровані, але він готовий їх визнати, щоб «не розпалювати вогнище громадянської війни».

Заступник генерального секретаря ООН Гулдінг привітав таке рішення ангольських повстанців, але наголосив, що, на його думку, вибори були справедливі.

ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ В ЄВРОПІ

були основними на засіданні щорічної Північноатлантичної асамблеї, яка завершилася в бельгійському місті Брюгге. За словами генсека НАТО Вернера, в центрі уваги Північноатлантичного союзу нині є надання допомоги країнам Східної Європи і Середньої Азії. Учасники сесії прийняли резолюцію, яка закликає Росію продовжити виведення російських військ з Прибалтики. Новим головою Північноатлантичної асамблеї обрано депутата Національних зборів Франції Бувара.

ОПОЗИЦІЯ ВИМАГАЄ

«Я готова на переговори з урядом, але вони мають стосуватися виняткове питання нових виборів у країні», — заявила під час зустрічі з журналістами лідер пакистанської опозиції Бхутто. Сили безпеки країни завадили її спробі очолити антиурядовий похід, учасники якого домагалися відставки уряду Шаріфа. Уряд заборонив Бхутто в'їзд до Ісламабада. За словами лідера пакистанської опозиції, вона продовжуватиме боротьбу до того часу, поки нинішній уряд не піде у відставку.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Офіційні зустрічі

ЗВ'ЯЗОК ІДЕ НА ЗВ'ЯЗОК

На відкритті першої української міжнародної автоматичної телефонної станції у Києві були присутні і міністри зв'язку колишніх союзних республік. Як з'ясувалося, вони проводили 16—17 листопада своє чергове, п'яте, засідання Регіональної співдружності в галузі зв'язку (РСЗ), що виникла ще до появи так званої СНД.

Голови державних адміністрацій зв'язку розглянули питання координації спільних дій в галузі стандартизації, метрології, сертифікації, телеграфного зв'язку, обговорили порядок і терміни взаєморозрахунків між РСЗ та іншими державами світу за користування електрозв'язком, ухвалили, що з 1 січня 1993 року на території колишнього Союзу діятимуть єдині поштові правила.

Як спостерігачі в засіданні брали участь делегації Литви і Латвії, готується вступити до РСЗ як спостерігач Естонія. В Києві міністри зв'язку задовольнили також прохання Пакистанської корпорації поштових службовців про вступ до РСЗ як спостерігача, домовилися щорічно видавати збірник порівняльних статистичних та аналітичних даних про діяльність служб зв'язку країн — членів РСЗ.

Наступне засідання співдружності зв'язківців відбудеться 12—13 січня 1993 року в Москві, а отже, є надія, що в нашому соціальному хаосі хоч щось залишиться сталим, що можна буде безперешкодно обмінятися думками з колегами у Москві чи Душанбе. Згодьтеся, і це вже немало.

Володимир СКАНЯ.

ХТО ВРЯТУЄ ВІД «ПУСТОЩІВ»?

Отакої

Серця австрійських шанувальниць німецького співака Крістіана Блюма прискорено забилися, коли до них дійшла чергова звістка про їхнього улюбленця. Цього разу 37-річний виконавець модних шлягерів з Північного Рейна-Вестфалії забажав виступати на підмостках невеликих дискотек та пивних залів.

І все було б чудово, коли б співак лише тішив слухачів своїм голосом. Та гонорарів, очевидно, йому не вистачало, й він почав позичати у своїх прихильниць великі суми грошей, а також брати в кредит дорогі товари. Щоправда, це теж можна було б віднести до «пустощів» кумира, коли б узяте в борг було повернуто.

Блюм вирішив, з усього видно, що в Австрії йому все простять, та помилився. Розгнівані шанувальниці подали на нього до суду, де з'ясувалося, що в ході турне він встиг позичити у 13 жінок понад 100 тисяч марок. Водночас з'ясувалося, що й удома, в Німеччині, він поводився не кращим чином, і прокуратура Аахена вже підписала ордер на його арешт. Австрійський суддя з Граца, мабуть, теж прихильник співака-обманщика, порадив йому... якомога скоріше знайти багату наречену, щоб виплутатися з цих неприємностей.

Крим-прес.

Обережно: дезинформація

ПРО ФАНТАЗІЮ НА ТЕМУ РУБЛЬОВОЇ ЗОНИ

Вихід України з рублевого простору СНД в Москві сприймають досить одіозно. Місцеві газети дорікають «молодшому братові» за те, що він цей крок здійснив тихцем, заздалегідь не попередивши Центральний Банк Росії. Лякають навіть тим, що «дворушництво в політиці Києва зіштовхне наші народи в ненависті та озлобленості». Особливий наголос засоби масової інформації роблять на тому, що Україна нібито по вуха в боргах перед Росією. І як тепер вона їх буде повертати? Вільно конвертованою валютою?

Дзвоню в посольство України в Москві. Прошу роз'яснити ситуацію.

— Усе це грубий наклеп, — відповідає економічний радник Віктор Лисицький.— Питання про перехід Києва на національну валюту обговорювалося на зустрічі Леоніда Кравчука та Бориса Єльцина в Дагомисі. У світлі підписаних там угод ми повинні були вийти з рублевої зони ще 1 жовтня.

— У газетах визначають борг України перед Росією в сотні мільярдів карбованців. Це правда? Чи чергова «качка» журналістів?

— Питання складне, вимагає детального аналізу. Київ, як і Москва, ні платіжного, ні торговельного балансу не має. Ми не знаємо, скільки товарів до нас завозять, а скільки залишає територію України. Між двома державами ніколи не було митних постів. Оцінювати взаємні перевезення можна, тільки спираючись на їх дані. Однак, за попередніми оцінками, ми знаємо, що в травні російські підприємства заборгували нам десятки мільярдів карбованців. Нині ця сума обчислюється сотнями.

— Що буде, коли Москва переведе розрахунки з Києвом на ВКВ?

— Велику дурницю було зроблено, коли, після розпаду соціалістичного табору, від країн — членів РЕВ СРСР зажадав твердої валюти. Хто від цього виграв? СРСР, Польща чи Угорщина? Ніхто. Ситуація може повторитись. У Москві ходять уперті чутки про торгівлю на долари з тими країнами СНД, котрі перейшли на національну валюту. Але Київ вживе у такому разі відповідних заходів.

Заради об'єктивності намагаюся з'ясувати думку протилежної сторони — російської. Раптом, захищаючи честь мундира, український дипломат перекрутив факти, видав бажане за дійсне? Дзвоню до Міністерства фінансів Росії.

— Нічим допомогти не можу, інформації поки що не маю,— каже заступник начальника управління міждержавних бюджетних відносин Галина Штак.— Краще подзвоніть до Держкомспівробітництва, вони впритул займаються зв'язками з Україною.

Через хвилину трубку взяв заступник голови Держкомспівробітництва Сергій Дубінін.

— Чи справді Україна «тихцем» залишила рублеву зону? Про це тільки й пишуть московські газети,— спитав я його.

— Що ви! Це питання обговорювалося в Дагомисі, потім під час візиту Єгора Гайдара до Києва. Було підписано багато угод, які регламентують наші відносини щодо заборгованості.

— Значить, указ Леоніда Кравчука не був громом з ясного неба?

— Звичайно, не був. І нічого страшного в ньому нема. Україна на законних підставах перейшла на національну валюту. Тут дії вашого уряду зрозумілі. Адже необхідно впорядкувати систему безготівкового розрахунку в республіці.

— А як здійснюватимуться взаєморозрахунки між нашими країнами? У ВКВ?

— Відповідно до міжбанківських угод, які також укладено. Росія, звісно, має повне право продавати Україні енергоносії за світовими цінами у твердій валюті. Тільки чи доцільно це? Адже Київ теж зажадає від нас доларів за транзит газу, за перевезення нафти через свої порти. Може вийти так, що шкура не буде варта вичинки.

Оце і вся історія про вихід України з рублевої зони. Для того, щоб отримати всю потрібну мені інформацію, вистачило менше години. Відверто скажу, на кабінетні фантазії про підступність «молодшого брата» часу йде куди більше.

Володимир БАБЕНКО.
Москва.

На ниві мистецтва

АВАНГАРД У СЕНЕГАЛІ

«Мистецтво й погляд на Африку» — така основна тема бієнале «Дак-Ар-92». «Стрижнем» фестивалю мистецтв, який відбудеться в сенегальській столиці в грудні цього року, буде міжнародна виставка картин відомих художників. «Наша мета — показати світу, що африканське мистецтво сповнене життєвих сил, розвивається і подає надії на краще майбутнє», — заявив в інтерв'ю газеті «Солей» генеральний секретар бієнале Амаду Ламін Саль.

У рамках цього свята відбудеться колоквіум з проблем художньої творчості в Африці. На нього запрошено відомих спеціалістів з мистецтва народів континентів. Становить інтерес проведення «днів партнерства», серед учасників якого будуть директори картинних галерей, меценати, організатори художніх аукціонів. Висловлюються сподівання, що таким чином вдасться віднайти нові шляхи реалізації робіт африканських майстрів живопису, скульптури.

На фестиваль запрошено «зірок» африканської естради — Саліф Кейта, Ману Дібанго, Альфа Бленді та інших. Достатньо широко будуть представлені театральні колективи з багатьох країн Африки, чиї спектаклі пройдуть у селищі бієнале. Як і під час першого бієнале в 1990 році, воно стане центром усіх культурних заходів: концертів, карнавалів, зустрічей і дискусій.

Борис ПИЛЬНИКОВ.

Подія тижня: коментар спецкора відділу зарубіжної інформації

Чи питимуть американці французькі вина?

Світ опинився на межі війни. Торговельної. Після повідомлення Вашингтона про підвищення на 200 відсотків з 5 грудня 1992 року мита на вино і деякі інші продукти з Європи, представники Старого Світу заявили, що вдадуться до відповідних санкцій проти США На минулому тижні сторони проводили екстрені переговори і неофіційні консультації, щоб якось владнати цю проблему.

Криза у відносинах між Сполученими Штатами і Європейськими Співтовариствами стала загрозою для усього процесу врегулювання економічних суперечностей, який триває в рамках Генеральної угоди про тарифи і торгівлю (ГАТТ). Переговори, які розпочалися у вересні 1986 року в уругвайському містечку Пунта-дель-Есте, мали на меті виробити договір про лібералізацію торгівлі не тільки товарами, а й послугами, інтелектуальною власністю, інформацією. Проте, за словами генерального директора ГАТТ Артура Дункеля, ще два роки тому, коли весь «пакет», який охоплював 28 угод, був уже майже узгоджений, зближення позицій сторін загальмувалося через протиріччя між США і ЄС щодо умов торгівлі сільськогосподарською продукцією. Основною проблемою стало прагнення США добитися від європейських країн максимального зниження субсидій фермерам і скорочення обсягів субсидийованого експорту.

Нині суперечка розгорнулася, зокрема, навколо олійних культур. Криза досягла свого апогею, і тому за дорученням міністрів сільського господарства країн Спільного ринку до Вашингтона прибули заступник голови Комісії ЄС Франс Андрієссен і член Комісії ЄС, який відповідає за питання сільського господарства, Рей Макшаррі. Після перших зустрічей з міністром сільського господарства США Едвардом Медіганом представники Європейських Співтовариств заявили, що «вірогідність врегулювання проблеми досить велика».

Більшість європейських політиків виступає за взаємні поступки, бо добре розуміють, у що стане торговельна війна між США і ЄС. Проте вони також знають, що погодитися на умови Вашингтона — це піти на значні втрати в галузі сільського господарства і, отже, спричинити негативні емоції своїх громадян. Особливо важкою була б така ситуація для Франції і Італії, на які припадає значна частка експорту сільськогосподарської продукції за океан. Деякі аналітики твердять, що суперечка між ЄС і США розв'язана американцями і має на меті розколоти єдність європейців і тим самим поставити під сумнів Маастрихтські домовленості.

Загрозою торговельної війни стривожена і Канада. Майже третина продукції цієї країни іде на експорт, тому надії на економічне пожвавлення, вона пов'язує із «здоров'ям» світової торгівлі.

Треба зазначити, що в успіху вашингтонських переговорів зацікавлені й східноєвропейські країни. Адже для проведення ринкових реформ вони потребують передбачуваних правил торгівлі, зокрема в галузі сільського господарства.

Якщо сторонам все ж таки не вдасться домовитися і наберуть чинності санкції США, то це викличе відповідну реакцію європейських країн. Зрозуміло, що після введення жорстких перепон різко зменшиться обсяг світової торгівлі.

Тарас ПЕТРІВ.

* * *

Коли верстався номер, стало відомо, що на переговорах між США і ЄС досягнуто значного прогресу. Позиції сторін нині дуже близькі. За словами американського представника на зустрічі Карли Хіллз, учасникам треба вивчити «деякі нові дані і тоді переговори продовжаться». Делегація ЄС вилетіла до Брюсселя.

У сусідів

СУПЕРЕЧКИ ПРО НАДЗВИЧАЙЩИНУ

Введення надзвичайного економічного стану (НЕС) — захід, запропонований для обговорення парламентові Молдови її урядом. В інтерв'ю німецьким журналістам Президент Мірча Снєгур назвав його спробою захистити внутрішній ринок Молдови і зазначив, що паралельно з НЕС буде введено національну валюту.

Надзвичайні заходи розраховані на зимово-весняний період і передбачають перш за все встановлення жорсткого контролю уряду над банками республіки, в тім числі й Національним. Вони також мають на меті зміцнити кордони Молдови, встановивши на них митні пости, щоб припинити вивезення товарів з республіки в рубльову зону. Уряд має намір використати для цього міністерства внутрішніх справ, безпеки та оборони. Як при цьому поведеться Придністров'я, що межує з Україною, невідомо.

Ще один момент пропонованої програми нового економічного порядку — заморожування зарплати до Нового року і продаж продовольства в республіці тільки за купонами.

Чи позначаться надзвичайні економічні заходи на відносинах Молдови з СНД? Цілком можливо. Тим більше, якщо врахувати переконливість для Молдови прикладу сусідньої України. Президент М. Снєгур днями знову підкреслив збіг позицій двох держав щодо співдружності. Спроби «нав'язати СНД будь-які центральні органи», за його словами, Молдова сприйме однозначно і не поставить свій підпис під договором про створення таких структур.

Але категоричність керівництва республіки у відносинах з СНД певні політичні кола в Молдові, однак, розцінюють як малодушність. З'їзд Руху волонтерів Молдови, що відбувся під егідою Народного фронту, визначив свої вимоги чітко: вихід із СНД й рубльової зони, введення національної валюти і встановлення жорсткого контролю на території Придністров'я. Журналісти висловлюють припущення, що останнє — одна з основних цілей надзвичайних заходів, котрі слід обговорити парламентові. Доволі сильний економічний регіон, який замкнувся на собі, ніяк не влаштовує ні економістів, ні тим більш політиків у Молдові. Висловлюються побоювання з приводу «економічного походу» на Лівобережжя, що може загострити притихлий було конфлікт.

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

Фотофакт

ДИВОВИЖНЕ ХОБІ

у 73-річної жительки Гамбурга. Вона дуже любить гримасувати. Кожен день Інге Ольмайнер можна зустріти на міській вулиці, де вона грає на катеринці і розважає публіку.

Фото ДПА—ІТАР—ТАРС.

Білоруський калейдоскоп

ЇДУТЬ АВСТРІЙСЬКІ ІНВЕСТИЦІЇ

Голова правління банку зовнішньоекономічної діяльності Г. Алейников повернувся з відрядження до Австрії в доброму настрої. Ще б пак! Йому вдалося підписати кредитну угоду на 5 мільярдів австрійських шилінгів (0,5 мільярда доларів США). За дев'ять місяців існування очолюваний Г. Алейниковим банк вже виступив посередником в оформленні великих кредитів. Але на такі суми контрактів досі не підписували. Австрійські інвестиції будуть спрямовані насамперед на розвиток експортного потенціалу, модернізацію та реконструкцію перспективних виробництв.

НАФТОВИЙ КЛУБ

При Раді Міністрів Республіки Білорусь створено комітет з нафти і природних ресурсів. Крім того, організовують так званий «Нафтовий клуб», до складу якого пропонується ввести державні комерційні підприємства, зацікавлені у фінансуванні нафтовидобутку. Очікують, що клуб внесе у паливно-енергетичну галузь Білорусі приблизно сім мільярдів карбованців.

СВОЇ МІЛЬЯРДЕРИ

У Білорусі вже є дві людини, вартість майна яких перевищує мільярд карбованців. Обидва мільярдери — уродженці республіки, але в даний момент на Батьківщині не живуть. Сферу їхньої діяльності можна охарактеризувати так: будівництво, виробництво, комерційна діяльність, поставки технологій.

ОТЕЦЬ ОЛЕКСІЙ ОДУЖУЄ

Значно поліпшився стан жодинського священика отця Олексія (Шинкевича), настоятеля храму святого архангела Михаїла, голови редакційної ради газети «Царкоуная слова». У вересні він зазнав розбійного нападу у власній квартирі. За рішенням лікарів доступ відвідувачів до нього у лікарняну палату поки що закритий. Тим часом триває розслідування деталей цього злочину. Здійснили його дві жінки, мешканки Жодино. За словами працівників Смолевицької міжрайонної прокуратури, слідству заважає те, що отець Олексій, як людина глибоко релігійна, простив зловмисницям і тому відмовляється давати свідчення.

«ШІСТСОТ СЕКУНД» ПО-ОРШАНСЬКИ

У місті Орші створено комерційну телекомпанію «Паритет». Подія рядова для республіки. Та цікава вона тим, що репортери телекомпанії їздили на стажування у творчу групу Олександра Невзорова. Ми не розділяємо політичних поглядів санкт-петербурзького метра журналістики, каже керівник «Паритету» Анатолій Лазуркін, проте секрети його оперативності нам стануть у пригоді.

Віктор ХОРОШКО.
Мінськ.

Часи і звичаї

ДАЙ МІЛЬЙОН!

Сьогодні возити з собою великі суми готівкою не рекомендується навіть боксерам-важкоатлетам чи майстрам карате. Нехтування цією порадою призводить до найнеприємніших наслідків.

Штурман одного з мурманських суден увечері ніс із собою 100 тисяч карбованців — зарплату для екіпажу. Ось тут на моряка й напали двоє невідомих у масках. Після удару чимось важким по голові штурман втратив не тільки свідомість, а й державні гроші.

Ще більше не пощастило жителю Сухумі, який приїхав у Заполяр'я в особистих справах. У Кольському районі він сів у машину і попросив водія відвезти його до Североморська. Як розвивалися події далі, житель півдня не пам'ятає. Його підібрали на лісовій дорозі й доставили в обласну лікарню з тяжким пораненням. І, звичайно ж, без мільйона в «дипломаті».

Василь БІЛОУСОВ.

Віктор Веретенников — автор роману «Вовчі гони», уривок з якого сьогодні пропонуємо читачам «Голосу України», не належить до професіональної письменницької когорти. За фахом — інженер-електромеханік, працює генеральним директором колективного акціонерного підприємства молочного комбінату «Придніпровський», що в Дніпропетровську. Водночас є народним депутатом України, членом Постійної Комісії Верховної Ради з питань економічної реформи й управління народним господарством.

У романі «Вовчі гони» відтворена затхла і страшна атмосфера «розквіту застою».

На думку видавців з «Українського письменника», які благословили «Вовчі гони» у світ, роман за своєю політичною гостротою і художньою переконливістю обіцяє стати справжнім бестселером.

Наші першодруки

Віктор **ВЕРЕТЕННИКОВ**

ОЛІВЕЦЬ НА ДВА КОЛЬОРИ

Уривок з роману «Вовчі гони»

ПІСЛЯ першої сутички з Тереховим, коли той навідруб відмовився коригувати план, Воїнов начебто затаївся, немов очікуючи свого часу. Терехов запримітив, що головний економіст став підкреслено послужливим.

«А на колегії допоміг мені,— розмірковував Терехов.— З яких міркувань? Було це кроком до примирення чи Сан Санич мав свою вигоду? Спритно він тоді викрутився із скороченням людей. Я вперся — акта не підписував на серійне виробництво швидкісної лінії з тачками на потоці. Але, з'ясовується, можна було всі проблеми розв'язати на папері — умовно».

Терехов усміхнувся невесело, відчуваючи до Сан Санича глухе роздратування. «Поки ми із Зоєю Аладіною тут, на робочій дільниці, пробуємо механізувати нову лінію, в столичному НДІ вже встигли підрахувати економ-ефект і перед ЦК відзвітувати. А я своїм головним економістом незадоволений,— з іронією подумав Терехов.— Мені на нього молитися треба...».

Сьогодні вони їхали вдвох на нараду в міськвиконком, і Терехов дорогою похмуро розмірковував: як йому надалі ладнати свої стосунки з головним економістом.

Ранок бринів пташиними голосами, дихав прохолодою після короткої зливи. Говорити ні про що не хотілося, Терехов мовчазно дивився крізь вітрову шибу. За околом міста і в дібровах вже осипалося мідяне листя, і запах медовиці вітер хмільно, начебто з винних погребів, витягував на вільний простір степу, на бистрінь і плеса Дніпра.

Згадавши про Іринине доручення, Терехов простягнув водієві гроші, попросив:

— Поки будемо засідати, ти, Климе, збігай, допоможи мені. Ось список, жінка написала. Що там буде — купи. В жінки завтра день народження.

— Дозвольте? — Воїнов із властивою йому безцеремонністю взяв з рук Терехова список, пробіг по ньому очима.

Брови Воїнова здивовано метнулися вгору. Він з ледь уловимою іронією посміхнувся:

— Куди вже скромніше! І це дружина генерального директора продкомбінату? Та ви себе не поважаєте, Олегу Матвійовичу! На такій посаді — і такі скромні запити! Скільки ж їй, вашій найдорожчій?

І не дочекавшись відповіді, не запитуючи згоди Терехова, наказав Климові: — Повертай наліво! Вісімнадцятий магазин знаєш? Ось-ось, до нього і підрулюй!

У довгому коридорі, що тягнувся вздовж підсобок і складів, юрмились якісь люди.

Біля столу завідуючої стояв чоловік. Ніна Леонтіївна сказала Терехову:

— Вибачайте, закінчу з товаришем. І, взявши в руки двокольоровий олівець, акуратно заструганий з двох боків, почала робити позначки у спискові, примовляючи:

— Консерви? — Це є, можна,— позначила вона червоним.

— Кролики? Ага, кролики! Будь ласка! — позначила синім.

— Оселедчик? Тихоокеанський? Немає оселедчика. А втім, хай пошукають,— і знову позначила синім олівцем.

Так, міняючи кольори, вона розмалювала кружечками всю записку й відпустила клієнта.

— Написали замовлення? — спитала вона Терехова.

— Ось тут жінка для мене щось накидала,— зніяковіло, невпевнено простягнув Терехов аркушик зі шкільного зошита.

Ніна Леонтіївна нашвидку пробігла по ньому очима, гукнула:

— Машенько! Ангеліно! Мухою обслужити! — кивнула вона в бік Терехова й багатозначно додала: — Наш постачальник!

Увійшла одна з помічниць, простягнула їй листок паперу, на якому був список продуктів, позначених тим же двокольоровим олівцем — червоним та синім, і мовила:

— Печінки телячої вже два дні як немає, а ви червоним позначили.

— Помилилась, голова обертом іде,— сухо відповіла Ніна Леонтіївна і різко обвела довкіл синім слово «печінка».

І тут нарешті Терехов збагнув, що недарма в Ніни Леонтіївни двокольоровий олівець, що він її виручає в ті хвилини, коли вона не хоче відмовити клієнтові — нехай це роблять замість неї помічники. Ніколи ще Терехову не доводилося відчувати такого приниження.

Маша й Ангеліна, схопивши його список, метнулися виконувати наказ. Терехову стало душно, і він вийшов на вулицю. Вслід за ним вийшов і Воїнов.

День стояв м'який, оповитий легким туманом після нічного дощу, подекуди на тротуарі дзеркально виблискували калюжі.

Воїнов захоплено заговорив про Ніну Леонтіївну.

— Розумна жінка! Бачили, як справа налагоджена? Це і є розмах! Позаздрити можна...

— Не розумію вашого захоплення,— похмуро обірвав він Сан Санича. Почував себе кепсько.

Однак Воїнова не так-то просто було присоромити. Він по-змовницьки наблизився до обличчя Терехова і, тонко посміхаючись, улесливо сказав:

— Ви мені вже даруйте, Олегу Матвійовичу, але, можливо, я недооцінюю вас?

— У чому ж? — роздратовано запитав Терехов.

— Розумію, розумію,— Сан Санич знову підійшов до Терехова й по-дружньому стиснув його руку,— директорська посада для вас не є кінцевою метою. Вам вище потрібно. Кому туди не хочеться? — Він підморгнув.— Тому й за принцип триматеся. Знаю такі характери: доки вгору йде — рве й метає, а добереться до місця, зручного для своєї натури, тоді й постатечнішає. Ніхто не хоче руйнувати своєї зручності.

«Він що, знущається з мене,— стримуючи гнів, подумав Терехов,— чи насправді мене таким бачить?..».

Окинув поглядом Сан Санича. Він рум'яно сяяв свіжістю й здоров'ям. Запитав, дивлячись йому просто в очі:

— Ви хабарі берете, Сан Санич?

Той не встиг підготувати своє обличчя, все ще привітно усміхався і його банькуваті абрикосові очі дивилися лагідно.

— Презенти,— делікатно підправив Терехова Сан Санич.— І не треба зі мною так. Ви мене з ніг не зіб'єте. Я твердо стою. І своє завжди візьму.

І раптом його прорвало:

— Що ви вдаєте з себе цяцю? Тепер немає ідейних. Є тільки комуністи-професіонали. Ідейні давно відійшли. Ще в двадцяті роки. Партія наша керівна, і йдуть у неї, щоб керувати. Невже не зрозуміло? Брати й керувати. Хто ж сьогодні до загального казана підпустить безпартійного? І ви, Олег Макарович, для того ж вступали в партію, як і я. І не треба вдавати з себе святошу. Ми говоримо одні, без свідків. Я вас наскрізь бачу. Я не гордий і стерплю ваші невизрілі знущання, бо вірю в нашу велику кар'єру в Системі. Ви чіпкий. Але без мене — ніщо. Ви господар без спідних, а я ваш кредитор. Разом — ми величезна сила! Поодинці — сіра маса. Ось я й почекаю, поки ви самі звернетеся до мене по допомогу. Ще й пробачення попросите. І тоді я вам допоможу піднятися наверх ескалатора ВАСХРОКа.*

— Ви хочете сказати, влади?

— Називайте, як вам зручніше. Важливо, що в наші руки потрапляє великий черпак від Загального Казана. І тоді ви не будете запитувати, навіщо я в партії. Вас бо ще в номенклатуру офіційно не посвячували? Ні? Невінчані ще?.. Значить, очікують, придивляються. Врахуйте, і в Летюка, і в Щеглова кожен ваш крок облікується. І поки посвята не відбудеться, ВАСХРОК вас не захищатиме. Ви не його член. А вже коли пройдете через те святилище, то вийдете звідти всесильним, з правами. І міліція вас опісля вже не зачепить, і «народні дозорці» не дістануть. Та й інші поборники прав і справедливості прикусять язики. Ваші справи для них — табу! Номенклатурний працівник — вище за закон. Він над ним. Система нікому не дозволяє замахуватися на своїх. Заради цих привілеїв люди голову втрачають, по трупах ідуть. Так знайте ж, без моєї допомоги вам у це братство не потрапити,— патетично й цілком серйозно закінчив Воїнов.— А в парі зі мною Чепель Героя одержав... Вам з мене порошинки здувати треба, а ви розмовляєте, як з бандитом. Мені вас шкода. Олег Матвійович. Часи таких, як ви, дон-кіхотів минули.

Терехов помовчав у відповідь на це, потім зронив:

— Ні, Сан Санич. Мій час тільки настає.

* * *

У сауні з'явилася Аліса. Вона встигла переодягтися в шорти, начебто виставила на конкурс краси міцні стрункі ноги.

Чоловіки відразу підтягнулися під її поглядом, втягуючи животи, розправляючи груди, знічено обсмикуючи шорти. Насолодившись справленим ефектом, Аліса весело запитала:

— Так, мужики-козаки, кому масаж? Хто перший?

— Я пасую, Аліса, віддихаюся трішки. Серденько не видержує. Це ось молодим,— показав Чепель на Терехова.

Аліса, здалося Терехову, втішно сприйняла пропозицію, запально гукнула:

— Не боїтесь, Олегу Матвійовичу? Проходьте,— запросила вона його в окрему кімнату, де стояв тапчан для масажу.

І хоч як лукавила Аліса, Терехов усе ж таки відчув якусь невпевненість в її нарочитій безтурботності.

— Ось ми, нарешті, й зосталися наодинці. Дядько, ох давно, я чекала цієї хвилини,— говорила тим часом Аліса, розминаючи його м'язи.

— Ніколи не думав, що буду об'єктом уваги найпрекраснішої жінки,— спробував відбутися жартом Терехов.— Чим заслужив?

— Чоловічою твердістю,— відповіла Аліса.— Такому не страшно довіритись... Назавжди, на все життя!

— Серед твоїх численних залицяльників є й твердіші,— засміявся Терехов.

— Сумно з ними. Залицяльників багато, а я за коханням спрагла.

— А Арнольд Аполлонович? Невже і його не любиш?

Погляди їх зустрілися.

— Сама ж у всьому й винна,— з докором сказав Терехов.— Розтринькала ти себе в житті?

— Ні! Просто справжнього чоловіка не зустріла. Такого, щоб я йому з радістю підкорялася,— сказала вона, і знову на її обличчі, в її очах з'явилося чарівне лукавство. Її погляд промовляв: «Не будь бовдуром. Доведи, що ти справжній чоловік».

Терехов витягнувся на повний ріст, розслаблено примостивши вздовж тіла, розімлілого в парній, руки. Знову зустрівся очима з Алісою. Білі горішки її зубів спалахнули поміж яскраво нафарбованих губ, і Терехов не відразу збагнув, що Аліса сміється. Ліва брова її лукаво зведена вгору, оксамитові руді очі яскріють з надією, заваблюють — кличуть у незвідане.

Він приголомшено, не кліпаючи, дивився на неї.

Вона накинула на нього халат, щоб не простигали м'язи, взялася масажувати, починаючи з пальців ніг.

Відчувала себе, начебто висококласний спортсмен на старті: зібрано, пружно. Погляд, нерви стиснуті, як пружина, нагромаджували енергію для перемоги.

«Тільки один поцілунок... Зірвати... Потім усе станеться само по собі».

Терехов підвівся з тапчана. Тепер вони стояли поруч, доторкаючись один до одного.

— Не треба, Алісо,— сказав він захриплим голосом, і вона, опам'ятавшись, здригнулася.

* * *

На веранді дачі Ложовський з єхидною посмішкою розглядав її підпухлі від сліз очі, з подивом відчуваючи, що він її ревнує. Розізлився на себе: адже сам влаштував це побачення. Тоді навіщо ревнувати? Він простягнув їй сережки з діамантами — плату за спокушання.

Аліса з насолодою дала йому ляпаса.

— Паскуда! — розмахнувшись, вона жбурнула сережки в ріку.— Мене, як підстилку, хотів використати, лиш би втриматись за прибуткове місце. Звик усе продавати і купляти...

Ложовський, сторопілий від несподіваного бунту, відкинувши голову до стіни веранди, розгублено потирав почервонілу щоку, бурмотів навздогін Алісі, що втікала:

— І це ж Лисичка! — він нервово, неприродньо засміявся.

Самотній вогнисто-рудий кленовий листок, скоцюрбившись, підкотився до ніг Арнольда Аполлоновича. Він зі злістю наступив на нього, розтер на порох.

З російської переклав
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

* ВАСХРОК (в оригиналі) — Великая Административная Система Хозрасчета из Общего Котла. Такое визначення, до речі, придумав сам герой — Воїнов. На його думку, таких могутніх систем історія цивілізації раніше не знала.

«Говорить
мо музику у
позиторів...»
ває Самозва
Годунові»,—
сон»: дует С
«Гей, [illegible]іта
Бульб[illegible] х
сива [illegible]зуля
сні з обов'яз
Цю музичну
правою —
була! — ви
пісні О. Біл
тольського
українське
ближньому
ли воно ще
жям) і прод
тупаючись
римувати с
такому ж р
лише в тому
з десятиріч
— прокручу
забиває на
зику (згад
ситуацію з
ського чи
анним кон
ського). Річ
льйонів слу
спотворений
кої музики
вінцеїдної,
застряла в
кава лише
(Запорозька
рідне теле
«віночками
доетнографі
ми себе заг
рне узбіччя
Від жебра
Байдужості
Скоріш за
ці фактори
ший, як на
ний для ку
ній.

Будемо
музичне н

...ов про Ніну Леонтіїв... ...ли, як справа налагод... ...ргіто можна... ...ахоплення,— похмуро ...чував себе кепсько. ...просто було присоро... ...близився до обличчя ...чись, улесливо ска... ...Олегу Матвійовичу, ...вас? ...атовано запитав Тере...

...Сан Санич знову піді... ...жньому стиснув його ...ада для вас не є кін... ...трібно. Кому туди не ...ь.— Тому й за прин... ...характери: доки вгору ...ється до місця, зруч... ...й постатечнішає. Ні... ...зручності. ...мене,— стримуючи ...насправді мене та... ...нича. Він рум'яно ся...

Ваші справи для них — табу! Номенклатурний працівник — вище за закон. Він над ним. Система нікому не дозволяє замахуватися на своїх. Заради цих привілеїв люди голову втрачають, по трупах ідуть. Так знайте ж, без моєї допомоги вам у це братство не потрапити,— патетично й цілком серйозно закінчив Воїнов.— А в парі зі мною Чепель Героя одержав... Вам з мене порошинки здувати треба, а ви розмовляєте, як з бандитом. Мені вас шкода. Олег Матвійович. Часи таких, як ви, дон-кіхотів минули.

Терехов помовчав у відповідь на це, потім зронив:

— Ні, Сан Санич. Мій час тільки настає.

* * *

У сауні з'явилася Аліса. Вона встигла переодягтися в шорти, начебто виставила на конкурс краси міцні стрункі ноги.

Чоловіки відразу підтягнулися під її поглядом, втягуючи животи, розправляючи груди, знічено обсмикуючи шорти. Насолодившись справленим ефектом, Аліса весело запитала:

— Так, мужики-козаки, кому масаж? Хто перший?

— Я пасую, Аліса, віддихаюся трішки. Сердечко не видержує. Це ось молодим,— показав Чепель на Терехова.

Аліса, здалося Терехову, втішно сприйняла пропозицію, запально гукнула:

— Не боїтесь, Олегу Матвійовичу? Проходьте,— запросила вона його в окрему кімнату, де стояв тапчан для масажу.

І хоч як лукавила Аліса, Терехов усе ж таки

...ЕННИКОВ

...ЕЦЬ ...ДВА КОЛЬОРИ

Уривок з роману «Вовчі гони»

відчув якусь невпевненість в її нарочитій безтурботності.

— Ось ми, нарешті, й зосталися наодинці. Давно, ох давно, я чекала цієї хвилини,— говорила тим часом Аліса, розминаючи його м'язи.

— Ніколи не думав, що буду об'єктом уваги найпрекраснішої жінки,— спробував відбутися жартом Терехов.— Чим заслужив?

— Чоловічою твердістю,— відповіла Аліса.— Такому не страшно довіритись... Назавжди, на все життя!

— Серед твоїх численних залицяльників є й твердіші,— засміявся Терехов.

— Сумно з ними. Залицяльників багато, а я за коханням спрагла.

— А Арнольд Аполлонович? Невже і його не любиш?

Погляди їх зустрілися.

— Сама ж у всьому й винна,— з докором сказав Терехов.— Розтринькала ти себе в житті?

— Ні! Просто справжнього чоловіка не зустріла. Такого, щоб я йому з радістю підкорялася,— сказала вона, і знову на її обличчі, в її очах з'явилося чарівне лукавство. Її погляд промовляв: «Не будь бовдуром. Доведи, що ти справжній чоловік».

Терехов витягнувся на повний ріст, розслаблено примостивши вздовж тіла, розімлілого в парній, руки. Знову зустрівся очима з Алісою. Білі горішки її зубів спалахнули поміж яскраво нафарбованих губ, і Терехов не відразу збагнув, що Аліса сміється. Ліва брова її лукаво зведена вгору, оксамитові руді очі яскріють з надією, зваблюють — кличуть у незвідане.

Він приголомшено, не кліпаючи, дивився на неї.

Вона накинула на нього халат, щоб не простигали м'язи, взялася масажувати, починаючи з пальців ніг.

Відчувала себе, начебто висококласний спортсмен на старті: зібрано, пружно. Погляд, нерви стиснуті, як пружина, нагромаджували енергію для перемоги.

«Тільки один поцілунок... Зірвати... Потім усе станеться само по собі».

Терехов підвівся з тапчана. Тепер вони стояли поруч, доторкаючись один до одного.

— Не треба, Алісо,— сказав він захриплим голосом, і вона, опам'ятавшись, здригнулася.

* * *

На веранді дачі Ложовський з єхидною посмішкою розглядав її підпухлі від сліз очі, з подивом відзначаючи, що він її ревнує. Розізлився на себе: адже сам влаштував це побачення. Тоді навіщо ревнувати? Він простягнув їй сережки з діамантами — плату за спокушання.

Аліса з насолодою дала йому ляпаса.

— Паскуда! — розмахнувшись, вона жбурнула сережки в ріку.— Мене, як підстилку, хотів використати, лиш би втриматись за прибуткове місце. Звик усе продавати і купляти...

Ложовський, сторопілий від несподіваного бунту, відкинувши голову до стіни веранди, розгублено потирав почервонілу щоку, бурмотів навздогін Алісі, що втікала:

— І це ж Лисичка! — він нервово, неприродно засміявся.

Самотній вогнисто-рудий кленовий листок, скоцюрбившись, підкотився до ніг Арнольда Аполлоновича. Він зі злістю наступив на нього, розтер на порох.

З російської переклав
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

...питав, дивлячись йо... ...Санич? ...своє обличчя, все ще ...банькуваті абрикосові ...відправив Терехова ...мною так. Ви мене з ...І своє завжди візь...

...цицю? Тепер немає ...-професіонали. Ідейні ...цяті роки. Партія на... ...ог керувати. Невже ...ати. Хто ж сьогодні ...тить безпартійного? І ...ого ж вступали в пар... ...з себе святошу. Ми ...Я вас наскрізь бачу. ...невизрілі знущання, ...у в Системі. Ви чіп... ...Ви господар без ...Разом — ми величез... ...са. Ось я й почекаю, ...не по допомогу. Ще ...тоді я вам допоможу ...а ВАСХРОКа.*

...ніше. Важливо, що в ...й черпак від Загаль... ...ете запитувати, наві... ...номенклатуру офіцій... ...нні ще?.. Значить, ...рахуйте, і в Летюка, і ...облікується. І поки ...СХРОК вас не захи... ...вже коли пройдете ...дете звідти всесиль... ...опісля вже не зачи... ...дістануть. Та й інші ...ості прикусять язики.

*Великая Администрати... ...бщего Котла. Таке від... ...героїв — Воїнов. На ...истем історія цивіліза...

Паралельні

«Це так природно — музика і час».
(Ліна Костенко).

Олена Сергіївна Зінькевич — доктор мистецтвознавства, професор, завідуюча кафедрою історії музики народів України та музичної критики Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського. Секретар Спілки композиторів України. Автор численних книг та статей про сучасний український симфонізм, проблеми зв'язку музики з іншими мистецтвами. На запитання: «Що означає музика для вас?», відповіла: «Це мій спосіб життя». Тобто — рідна стихія, без якої її власний світ і довколишній знецінилися б, втратили свої барви. Талановиті вихованці Олени Сергіївни наслідують її захопленість мистецтвом, віру в те, що життя стане кращим, якщо музика і час об'єднаються.

З цією благородною метою Олена Зінькевич і взялася (разом, звісно, з вихованцями) вести рубрику, названу рядком з вірша видатної поетеси Ліни Костенко.

«Говорить Київ. Передаємо музику українських композиторів...». А далі, як співає Самозванець у «Борисі Годунові»,— «все той же сон»: дует Одарки і Карася, «Гей, літа орел» з «Тараса Бульби», хор «Закувала та сива зозуля» та народні пісні з обов'язковою бандурою. Цю музичну дієту (де приправою — щоб і сучасність була! — виступають іноді пісні О. Білаша, А. Кос-Анатольського і П. Майбороди) українське радіо прописало ближньому зарубіжжю (коли воно ще не було зарубіжжям) і продовжує, «не поступаючись принципами», утримувати своїх слухачів на такому ж раціоні. І річ не лише в тому, що безкінечне — з десятиріччя в десятиріччя — прокручування до нудоти забиває найпрекраснішу музику (згадаймо аналогічну ситуацію з Полонезом Огінського чи Першим фортепіанним концертом Чайковського). Річ і в тім, що у мільйонів слухачів формується спотворений образ української музики — такої собі провінціалької, котра назавжди застряла в XIX столітті й цікава лише своєю екзотикою (Запорозька Січ!). А тут ще рідне телебачення з його «віночками пісень» та псевдоетнографізмом... Навіщо ж ми себе заганяємо на культурне узбіччя? Від чого це йде? Від жебрацтва? Невміння? Байдужості? Невігластва? Скоріш за все тут діють усі ці фактори, та найтривожніший, як на мене (і небезпечний для культури),— останній.

Будемо відверті: дрімуче музичне невігластво — хвороба всього нашого суспільства, а не лише якихось окремих і нетипових його представників. Ну, скажіть мені, дорогі співвітчизники, що ви знаєте про сучасну українську музику? Які в ній течії? Школи? Стильові явища? А якими іменами персоніфікована для вас національна музична культура? Боюся, що більше трьох-чотирьох — офіційно канонізованих — не назвете. Але ж їх, тільки нині сущих творців, налічується в Спілці композиторів України понад 300! Адже щось таки вони роблять, пишуть?! А з іншого боку — звідки йому взятися, цьому знанню? Адже цієї музики реально не існує: вона не звучить в оперних театрах, не зазначена в афішах філармонічних концертів, не фігурує у видавничих планах «Музичної України», що на ладан дихає, її вигнали навіть з Будинку композиторів. Не матеріалізована ні в звуках, ні в нотних виданнях, українська сучасна музика повністю викреслена із сучасного музичного світу. А святе місце порожнім не буває, і його радісно заселила «попса», яку нам згодовують слоновими дозами. План же за графою «національна музична культура» (відрядуємо ж!) виконується за рахунок поганo затямленого етнографізму й народних (а частіше — псевдонародних) ансамблів.

Це і є реальний музичний світ, у якому ми з вами живемо. Але той, інший музичний Всесвіт,— він теж існує і продовжує творитися, але тільки як певна позамежна реальність. Знаєте модну нині теорію про паралельні світи, про їх взаємну несприйнятність, про певні сутності, що витають поряд з нами — їх не побачиш і не почуєш, але іноді вони озиваються завдяки феномену полтергейста? Таким «паралельним світом», що існує за межею наших уявлень, стала нині музика сучасних українських композиторів, а рідкісні її вторгнення в нашу буденність цілком схожі на несподівані явища полтергейста. Таким «полтергейстом» ввірвався в наше життя Третій український міжнародний фестиваль: «велика музика» спалахнула протуберанцем, що ніби засвітився з іншого виміру,— і знову канув у недосяжну замежність... На скільки? На місяць? На два? На рік?

Знаю, що почую у відповідь: економічний занепад, закони ринку, необхідно нагодувати людей тощо. А як же духовне відродження нації, про яке ми так любимо говорити? Це що — лише один з чергових лозунгів? Травмовані системою, котра нас виплекала, ми вже, здається, не можемо обійтися без лозунгових ін'єкцій: вони створюють нам ілюзію активної діяльності. Правда, десь, мовляв, пишуться програми та проекти національно-культурного відродження, та чи відводиться хоч якесь місце професійній музиці в цій національній моделі культури, що твориться в невідомих наукових надрах?

Складається враження, що у більшості наших державних мужів національна музична культура асоціюється виключно з фольклором. Що й казати, фольклор — істинне багатство кожної нації, але це своєрідний «статутний капітал», від якого залежать динаміка і перспективи її духовного розвитку. Рівень же цього розвитку репрезентує саме професійна музична культура — у всіх її багатомірних виявах: у творчості, виконавстві, науці. Численні зарубіжні гості, що приїхали на згаданий Міжнародний фестиваль, могли пересвідчитися, що Україна — не хутір із соняхами, рушниками, шароварами та «віночками пісень», а держава високої музичної культури (якою не кожна нація може похвалитися).

Однак ця очевидна для стороннього ока істина мало гріє серця українських музикантів: їх творчість залишається на батьківщині майже невикористаною. Наше люмпенізоване (на всіх рівнях!) суспільство втратило здатність спілкування з високим мистецтвом, що вимагає від слухача надто великої роботи душі й постійного самовиховання. Навіть «найкультурніша людина країни» — міністр культури не гризеться духовною спрагою. Скільки їх перебуло на цій посаді, та жодного не зустрічала на рядовому концерті, хіба що коли треба було виступити з ювілейним чи якимось іншим привітанням, після чого — непомітно зникнути.

Л. Толстой та І. Тургенєв свого часу обговорювали в листах прем'єру «Євгенія Онєгіна» Чайковського, свого молодшого сучасника. А Леся Українка і М. Лисенко, І. Франко та О. Ніжанківський, Франко та Лисенко — скільки в їхньому листуванні взаємної зацікавленості творчістю один одного! В епістолах наших творців слова (оприлюднюються через пресу) — металевий скрегіт вимог до Спілки композиторів (якою їй бути) та невгамовне бажання прибрати до своїх рук нотний магазин, єдиний у своєму роді в Україні! Йому інкримінувався продаж нот композиторів-неукраїнців: Глінки та Шостаковича. Згадую про письменників тому, що, на думку багатьох, рівень цієї нашої інтелектуальної (а тепер уже й політичної) еліти —

важливий пон... ного рівня сус... лому, так би ... верхня планка... диться із жало... ти музичний... письменницько... ща, його повн... до сприйняття... зичних ідей, ... бути музична ... решти суспіль... нятимусь на п... доволі багато. ... коли на обгово... тів симфоніч... відомий поет... симфонію Сил... ні всесвітньо ... вив йому у п... ну колискову... що у пісні й ... методи узагал... зні засоби худо... лізу!

Процес кул... божіння поча... він тривав ро... річчями; він ... культурні пот... шарків суспіль... дно до їхнього... горі» знали ... що обслуговув... потреби й від... чували її нагор... міями, «внизу... що вгамовувал... ні знадоби. А ... стір «великої ... кався. Її під р... дами (боротьба... мом, космополі... страктним гум... штовхували з ... ту, вона пер... ного існуват... ська точка зор... міло — отже, ... вала не тільки... але й державн... не зараз, приг... Марини Цвєт... ватель больше... щах художест... ременен поко... душему, т. е. ... сам себе отец... прадед», та не ... ді прочитати, т... ли б вони тоді ...

Це було, бул... не часи змінил... не змінилися м... минулого живу... ше, єдиною оз... лежності до у... льтури оголо... ристання в муз... народної пісні... кого сюжету (... боту художни... за присутніс... хати під стріх... плахтах та хло... варах). А хіба... правила гри ді... присудження н... мій — з їх н... ми висувань... ренням? Чому... та неподільни... «преміальний ... жому долю ко... рішують письм...

ПАРАЛЕЛЬНІ СВІТИ

ів. Передає-
інських ком-
далі, як спі-
ь у «Борисі
все той же
рки і Карася,
» з «Тараса
«Заку та
а народні пі-
ою бандурою.
ту (де при-
і сучасність
ають іноді
А. Кос-Ана-
Майбороди)
ло прописало
рубіжжю (ко-
було зарубіж-
кує, «не пос-
щипами», ут-
слухачів на
ні. І річ не
безкінечне—
десятиріччя
ня до нудоти
краснішу му-
аналогічну
онезом Огін-
шим фортепі-
ом Чайков-
тім, що у мі-
формується
раз українсь-
кої собі про-
ра назавжди
столітті й ці-
ю екзотикою
!). А тут ще
ння з його
нь» та псев-
... Навіщо ж
о на культу-
чого це йде?
? Невміння?
Невігластва?
т діють усі
найтривожні-
(і небезпеч-
ри),— остан-

рті: дрімуче
ство — хво-

роба всього нашого суспільства, а не лише якихось окремих і нетипових його представників. Ну, скажіть мені, дорогі співвітчизники, що ви знаєте про сучасну українську музику? Які в ній течії? Школи? Стильові явища? А якими іменами персоніфікована для вас національна музична культура? Боюся, що більше трьох-чотирьох — офіційно канонізованих— не назвете. Але ж їх, тільки нині сущих творців, налічується в Спілці композиторів України понад 300! Адже щось таки вони роблять, пишуть?! А з іншого боку — звідки йому взятися, цьому знанню? Адже цієї музики реально не існує: вона не звучить в оперних театрах, не зазначена в афішах філармонічних концертів, не фігурує у видавничих планах «Музичної України», що на ладан дихає, її вигнали навіть з Будинку композиторів. Не матеріалізована ні в звуках, ні в нотних виданнях, українська сучасна музика повністю викреслена із

«Це так природно — музика і час».
(Ліна Костенко).

Олена Сергіївна Зінькевич — доктор мистецтвознавства, професор, завідуюча кафедрою історії музики народів України та музичної критики Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського. Секретар Спілки композиторів України. Автор численних книг та статей про сучасний український симфонізм, проблеми зв'язку музики з іншими мистецтвами. На запитання: «Що означає музика для вас?», відповіла: «Це мій спосіб життя». Тобто — рідна стихія, без якої її власний світ і довколишній знецінилися б, втратили свої барви. Талановиті вихованці Олени Сергіївни наслідують її захопленість мистецтвом, віру в те, що життя стане кращим, якщо музика і час об'єднаються.

З цією благородною метою Олена Зінькевич і взялася (разом, звісно, з вихованцями) вести рубрику, названу рядком з вірша видатної поетеси Ліни Костенко.

сучасного музичного світу. А святе місце порожнім не буває, і його радісно заселила «попса», яку нам згодовують слоновими дозами. План же за графою «національна музична культура» (відроджуємо ж!) виконується за рахунок погано затямленого етнографізму й народних (а частіше — псевдонародних) ансамблів.

Це і є реальний музичний світ, у якому ми з вами живемо. Але той, інший музичний Всесвіт,— він теж існує і продовжує творитися, але тільки як певна позамежна реальність. Знаєте модну нині теорію про паралельні світи, про їх взаємну несприйнятність, про певні сутності, що витають поряд з нами — їх не побачиш і не почуєш, але іноді вони озиваються завдяки феномену полтергейста? Таким «паралельним світом», що існує за межею наших уявлень, стала нині музика сучасних українських композиторів, а рідкісні її вторгнення в нашу буденність цілком схожі на несподівані явища полтергейста. Таким «полтергейстом» ввірвався в наше життя Третій український міжнародний фестиваль: «велика музика» спалахнула протуберанцем, що ніби засвітився з іншого виміру,— і знову канув у недосяжну замежність... На скільки? На місяць? На два? На рік?

Знаю, що почую у відповідь: економічний занепад, закони ринку, необхідно нагодувати людей тощо. А як же духовне відродження нації, про яке ми так любимо говорити? Це що — лише один з чергових лозунгів? Травмовані системою, котра нас виплекала, ми вже, здається, не можемо обійтися без лозунгових ін'єкцій: вони створюють нам ілюзію активної діяльності. Правда, десь, мовляв, пишуться програми та проекти національно-культурного відродження, та чи відводиться хоч якесь місце професійній музиці в цій національній моделі культури, що твориться в невідомих наукових надрах?

Складається враження, що у більшості наших державних мужів національна музична культура асоціюється виключно з фольклором. Що й казати, фольклор — істинне багатство кожної нації, але це своєрідний «статутний капітал», від якого залежать динаміка і перспективи її духовного розвитку. Рівень же цього розвитку репрезентує саме професійна музична культура — у всіх її багатомірних виявах: у творчості, виконавстві, науці. Численні зарубіжні гості, що приїхали на згаданий Міжнародний фестиваль, могли пересвідчитися, що Україна — не хутір із соняхами, рушниками, шароварами та «віночками пісень», а держава високої музичної культури (якою не кожна нація може похвалитися).

Однак ця очевидна для стороннього ока істина мало гріє серця українських музикантів: їх творчість залишається на батьківщині майже невикористаною. Наше люмпенізоване (на всіх рівнях!) суспільство втратило здатність спілкування з високим мистецтвом, що вимагає від слухача надто великої роботи душі й постійного самовиховання. Навіть «найкультурніша людина країни» — міністр культури не гризеться духовною спрагою. Скільки їх перебуло на цій посаді, та жодного не зустрічала на рядовому концерті, хіба що коли треба було виступити з ювілейним чи якимсь іншим привітанням, після чого — непомітно зникнути.

Л. Толстой та І. Тургенєв свого часу обговорювали в листах прем'єру «Євгенія Онєгіна» Чайковського, свого молодшого сучасника. А Леся Українка і М. Лисенко, І. Франко та О. Ніжанківський, Франко та Лисенко — скільки в їхньому листуванні взаємної зацікавленості творчістю один одного! В епістолах наших творців слова (оприлюднюються через пресу) — металевий скрегіт вимог до Спілки композиторів (якою їй бути) та невгамовне бажання прибрати до своїх рук нотний магазин, єдиний у своєму роді в Україні! Йому інкримінувався продаж нот композиторів-неукраїнців: Глінки та Шостаковича. Згадую про письменників тому, що, на думку багатьох, рівень цієї нашої інтелектуальної (а тепер уже й політичної) еліти — важливий показник духовного рівня суспільства в цілому, так би мовити, його верхня планка. І якщо доводиться із жалем констатувати музичний дилетантизм письменницького середовища, його повну неготовність до сприйняття сучасних музичних ідей, то якою ж має бути музична невихованість решти суспільства! Не зупинятимусь на прикладах, їх доволі багато. Один з них,— коли на обговоренні концертів симфонічного пленуму відомий поет, критикуючи симфонію Сильвестрова, нині всесвітньо визнану, ставив йому у приклад народну колискову, не знаючи, що у пісні й симфонії різні методи узагальнення та різні засоби художнього аналізу!

Процес культурного зубожіння почався не тепер, він тривав роками, десятиріччями; він стандартизував культурні потреби всіх прошарків суспільства, відповідно до їхнього статусу: «нагорі» знали лише музику, що обслуговувала державні потреби й відповідно заохочувала її нагородами та преміями, «внизу» — музика, що вгамовувала розважальні знадоби. А життєвий простір «великої музики» стискався. Її під різними приводами (боротьба з формалізмом, космополітизмом, «абстрактним гуманізмом») виштовхували з реального світу, вона переставала для нього існувати. Обивательська точка зору: «незрозуміло — отже, погано» ставала не тільки повсюдною, але й державною. Тоді б, а не зараз, пригадати слова Марини Цвєтаєвої: «Обыватель большей частью в вещах художественных современен поколению предыдущему, т. е. художественно сам себе отец, а затем дед и прадед», та не було де їх тоді прочитати, та й не дійшли б вони тоді до свідомості.

Це було, було... Але тепер же часи змінилися!? Так, але не змінилися ми. Стереотипи минулого живучі. Як і раніше, єдиною ознакою приналежності до української культури оголошується використання в музичному творі народної пісні чи українського сюжету (давайте й роботу художника оцінювати за присутністю в картині хати під стріхою, дівчат у плахтах та хлопців у шароварах). А хіба не колишні правила гри діють у сфері присудження нагород та премій — з їх ніби громадським висуванням та обговоренням? Чому існує єдиний та неподільний державний «преміальний комітет», у якому долю композитора вирішують письменники, а долю письменника — композитори? Іншими словами — непрофесіонали судять професіоналів. А, може, вже час нарешті ліквідувати цей (відсутній у будь-якій цивілізованій країні) інститут «державної ласки», таку собі держпалату стандартів та мір, що маркирує творчу братію за сортністю?

В естетику соціалістичної показухи, де вершинними виявами «народності» були урядові гала-концерти й бучні національні декади, цілком вписуються й ганебний ювілейний концерт на честь М. Лисенка (правильно хтось назвав його «гопачно-шароварним розгулом»), і присвячений йому ж марафон Наталок-полтавок восени цього року в Полтаві, і заключний концерт Всеукраїнського форуму, що викликав шокову реакцію у багатьох гостей. Як і раніше, усім править провінційний несмак.

Ностальгія Міністерства культури за всесоюзними декадами народила грандіозну (чисто чиновницьку!) ідею їх аналогу в межах окремо взятої країни. Розраховані на рік (!) звітні концерти в Києві обласних філармоній наречені голосною назвою — фестиваль «Таланти твої, Україно». Чи варто говорити, які великі кошти будуть витрачені на це! Чи не краще було б використати їх на конкретні потреби тих же філармоній, котрі ведуть нерівну боротьбу з ринком, страждають од відсутності репетиційних приміщень (згадаймо київську філармонію, що ремонтується вже який рік), від нестачі інструментів, неукомплектованості оркестрів, від жебрацьких зарплат артистів. Навряд чи перспектива зіграти у напівпорожньому, акустично непридатному Палаці «Україна» втримає приречених музикантів від спокуси відчути свою потрібність в інших краях. Струмок від'їжджаючих не міліє, й чимало талантів твоїх, Україно, вже — не твої. Так, життєвий простір великого мистецтва продовжує стискатися, й наслідки такого процесу цілком передбачувані: згадайте ефект «шагреневої шкіри»...

Уся ця безрадісна картина — лише невелична частка проблем, кожна з яких варта окремої розмови. Але ці проблеми необхідно вирішувати, аби відновити порушений екологічний баланс музичної культури. Це непростий, болісний і тривалий процес, що потребує вилікування від старих стереотипів, відмирання (чи хірургічного відтинання!) попередніх владних структур (вони не допомагають мистецтву, а живуть за його рахунок), реанімації поваги до професіонала. Щоб Чеховське: «Боже, не позволяй мне осуждать или говорить о том, чего я не знаю» було мірилом спілкування між колегами і засторогою для державних мужів. Необхідна елементарна, копітка просвітительська робота — для всіх, а не лише для учнів ПТУ.

Та головне — й це потребує зусиль уже нині, негайно: досить перетворювати Україну в етнографічну периферію культури! Потрібно зробити все, щоб «велика музика» набула нарешті голосу і зазвучала у всій своїй багатобарвності: й класична, і сучасна, і традиційна, й авангардна, й українська, і зарубіжна. Господи, та невже ж треба комусь пояснювати, що виконання у нас Бетховена, Чайковського, постановка опер Россіні, Глінки, видання книг про Моцарта й Мусоргського — це все теж факти української культури! Треба, щоб музика наших сучасників перестала бути прибульцем з паралельного світу. Вона повинна стати реальністю нашого життя, відчути себе потрібною своїй країні. Насильне вилучення її з еволюційного ланцюжка загрожує екологічною катастрофою культури, отже — й нації.

Олена ЗІНЬКЕВИЧ, доктор мистецтвознавства, професор.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО (портрет автора) і Семена ХОРОШКА (етюд).

Фейлетон

БУДЬМО БАГАТІЯМИ!..

або ЯК ЗРОБИТИ МІЛЬЙОНИ З НІЧОГО

Є ТАКИЙ анекдот. У одного заможнього емігранта з колишніх наших запитали: «Як вам вдалося так швидко розбагатіти?» «Елементарно,— сказав той.— Коли я приїхав сюди, в мене було всього двадцять центів. Я купив на них два банани і перепродав їх за тридцять центів». «А далі?». «Купив три банани і продав їх за сорок п'ять центів». «А потім?» «А потім померла моя тітка й лишила нам у спадок два мільйони».

Повчальний, слід сказати, анекдот. Бо не лише про тітку й банани тут мова, зрештою таке випадає не кожному, а про співвідношення деяких відомих і ніби логічних схем до реальної дійсності. Як ото, приміром, «Хочеш краще жити — працюй». Яким наївним постає в наших примудрених історичним досвідом очах добрий американський дядечко, котрий втовкмачує нам з телеекрана цю вельми оригінальну тезу.

Бо вся хохма в тому, що більшість з нас таки працює. А інакше куди тоді вирушає щоранку така сила-силенна людей? У ресторан, до зоопарку чи мо' на пляж? І мозолі на руках наших селян якось теж не від тенісних ракеток. А що маємо? Ні, шановні добродії, це ми вже проходили. Бо те, що зараз радите ви, нам уже казали. Вожді.

«А ви ініціативу виявляйте. Не бійтеся свою справу розпочати. Ринок на те й ринок, щодає кожному шанс»,—напучують з-за морів-океанів і допомогу надсилають. У вигляді книжок-порад, як стати багатим та щасливим.

Якось побачив я отаку книжку на «розкладці»: «Як стати підприємливим та багатим». Ну скажіть, хто з нас не хоче стати? Словом, вишкріб по кишенях останні купоно-папірці й купив.

Прочитав і здивувався. Виявляється, стати багатим — раз плюнути. Достатньо лише запропонувати на ринок те, чого там нема. І все тобі! Приміром щасливчик, котрий уперше налагодив виробництво одноразових лез для гоління, за якісь там півроку потрапив у товстосуми.

Але, тіпнулась думка, чому ж тоді серед цих порад немає й слівця про те, як отой самий добродій діставав матеріали, брав кредит, орендував приміщення, платив скажені податки. Забув про це американський автор? Чи, може, опустив, як несуттєве?

Геть заплутавшись у складових заокеанської формули успіху, я вирішив поцікавитися аналогічним нашим досвідом. Бо ж і в нас є ті, хто пропонує на ринок те, чого там досі не було. Приміром, науково-виробничий центр «Імпульс» з Донеччини. Серед його продукції — принципово нові хімічні фільтри, оригінальні вимірювальні прилади, чимало інших цікавих розробок.

— Ну що, рахуєте мільйончики? — запитую директора В. Кокарєва.

— Авжеж! — одказує він.— Тридцять мільйонів уже нарахували... боргу.

— Як так? — згадую американські поради.— Либонь продукція попитом не користується?

— Користується, та ще яким!

— Конкуренти душать? — здогадуюсь.

— Та де там. Нема їх у нас.

— Що ж таке? — не можу втямити.— У чому причина?

— А в тому, що ми виробляємо! — відрубав директор.— А це сьогодні небезпечно. Продукцію, скажімо, відвантажуємо вчасно, а клієнти наші, самі в боргах, розплачуються по півроку. За цей час матеріали через інфляцію значно дорожчають, і того, що нарешті одержуємо, разом з прибутком, навіть на новий виробничий цикл не вистачає. А тут ще — податки плати. І божевільні проценти за кредит. А ще недосконале законодавство, розбалансованість зв'язків. Словом, не сипте солі на рани... Спитайте будь-якого виробника, він підтвердить — усі так потерпаємо.

— Але ж хоч хтось сьогодні заробляє? — наполягав я.— Є ж у нас, зрештою, багаті підприємці.

— Бізнесмени,— виправив співрозмовник.— Підприємці нині бідні всі.

І роз'яснив різницю. Знаєте, чим бізнесмен відрізняється від підприємця? Не з лексичної, з життєвої точки зору? Підприємець — це той, хто щось виробляє чи надає послуги, бізнесмен — той, хто робить гроші. Причому, в наших умовах ці два поняття зовсім не синонімічні.

Справді ж бо. Кого в нас лають на всі заставки за високі ціни? Підприємців. Кого збиває з ніг розрив господарських зв'язків та загальний безлад? Підприємців. Кого душать податками, штрафують за брак, кому обмежують рентабельність і не дають кредитів? Їм же, сердешним.

А ті, котрі нічого не виробляють, нікому й не заважають. Накопичують мільйончики, навіть податки іноді сплачують. Бо є з чого.

І як їм це вдається? Я вирішив далеко за роз'ясненнями не йти — звернувся до сусіда по будинку, власника шикарного імпортного лімузина, лише глянувши на який можна з упевненістю твердити, що на наші ринкові реформи пошили в жебраки таки не всіх. У якомусь американському кінобойовику лише сам факт наявності такої «тачки» в одного полісмена (зарплата від 5 тис. доларів і вище) дав підстави високому судові звинуватити останнього в корупції.

— Слухай-но,— перепинив я сусіда на сходах.— Порадь, як мені заробити кілька мільйончиків?

— Заробити можна тільки радикуліт та синці під очима,— роз'яснив він, затягуючись «мальбориною». — Мільйони треба з р о б и т и. Сьогодні це — елементарно.

— Як?!

— Запросто. Візьми в банку кредит і купи в мене за десять мільйонів цистерну бензину.

— І заправляти машини? — здогадався я.

— Дурний тебе піп хрестив, чоловіче! Навіщо? Потримаєш місяць, а потім продаси. Вже за двадцять мільйонів.

— Кому?

— Мені ж і продаси.

— Але навіщо? — витріщився я на нього.— Який смисл цієї хитромудрої операції? Що й кому від цього додалося?

Він зміряв мене поглядом, під яким я відчув себе повним бевзем.

— Смисл цієї, як і будь-якої іншої комерційної операції, — одержання прибутку,— заходився розтлумачувати.— Припустимо, ти береш у банку десять мільйонів під п'ятдесят відсотків річних. Для якогось заводу це процент грабіжницький, а для нас — у самий раз. Бо за чотири місяці набігає процентів усього на якийсь там мільйон-два. Второпав?

— То й що?

— Як що? Бензин за цей час подорожчав удвічі — цистерна вже коштує не десять мільйонів, а двадцять. Тобто, повернувши кредит, ти матимеш майже вісім мільйонів «навару». А потім бензин ще «підскочить» і ти купиш у мене цю саму цистерну за тридцять мільйонів, щоб потім мені ж перепродати за сорок. Інфляція — класна штука, якщо вміти на ній грати. Бо, окрім бензину, можна купувати та продавати імпортні сигарети, колготки, шампанське, тощо. Словом, усе, що дорожчає. А дорожчає нині все. Бо в державі, котра нічого не виробляє, окрім «папірців», та ще й душить виробника різними санкціями, інакше й бути не може...

— А хто ж мені такий кредит дасть? — зрештою оговтався я.

Відповіді не було. Сусід здимів, лишивши на згадку запах дорогих парфумів.

Боже ж мій! — подумалось. Недарма кажуть, що все геніальне — просте, як макітра. І це вже не якісь там заокеанські поради для бідних, а наша, рідна українська реальність.

...Того ж вечора я зателефонував своєму кращому приятелеві.

— Слухай, давай-но зробимо бізнес? — запропонував йому. — Приміром я позичаю гроші й купую кілька ящиків горілки. Далі...— і я конспективно виклав оту саму схему.

Приятель був у захваті. Проаналізувавши зростання цін на «білу» за останній рік, ми дійшли висновку, що перепродаючи один одному десяток ящиків, можна взагалі не працювати і чу-до-во жити. А наступного дня я вже з гордістю демонстрував новоспеченому партнерові придбаний на позичені в тестя гроші перший ящик пляшок.

— Слухай-но,— мовив приятель.— А чи не випити нам по сто? Мільйонне ж діло починаємо! Однією пляшкою більше — однією менше.

— Еге ж,— погодився я, відкорковуючи першу півлітру.

— Ну що, будьмо багатіями? — підняв чарку.

— Будьмо!.. — підтримав мене він...

...А по телевізору у відомій молодіжній програмі виступав на якійсь презентації мій сусід по будинку, роз'яснюючи важливість та необхідність посередницького бізнесу. І все це було надто схоже на анекдот з двома бананами, перепроданими по тридцять центів. Не згадувалася лише добра тітонька, в ролі якої в даному разі виступає наша безпорадна економіка.

Тимофій ПРОКОПЕНКО.

Жарт номера

Щасливий не той, у кого все є, а той, кому нічого не потрібно.

Олександр ПЕРЛЮК.

Мал. Анатолія ВАСИЛЕНКА.

Казочка

БАРАНЯЧА ПОЛІТИКА

Баранячe поголів'я-населення (оскільки сказати «народ» буде занадто), доведене до останньої межі свого баранячого терпіння, вирішило оголосити голодування. Вовчому урядові, що був при владі. Маючи на увазі, певна річ, не то, щоб їх вовки не їли, а щоб самим не їсти сіна. Однак не від бажання схуднути, а з тим, щоб добитися хоч якоїсь поживи, якоїсь їжі, пожувати чогось, хай навіть мочалку.

Голодування, як для першого разу, було оголошене триденним.

І справді, рівно три дні барани нічого не їли, тільки пили. З калюжі, зрозуміло.

Наприкінці третього дня баранячого голодування вовки підрахували одержану економію від сіна, яке не з'їли, і встановили, що заощаджено нуль вісімдесят три соті процента необхідних річних кормів, потрібних баранам для їхньої вегетації і продовження роду.

Виходячи із своїх вовчих інтересів, вовки погодилися уступити баранам. Як це вони, вовки, роблять, коли забирають лапи у свій бік перед тим, як простягти їх далі вперед. Барани одержали триденний раціон і, звичайно ж, з'їли його відразу.

Знову поставши перед проблемою кормів, нічого не маючи для прожиття, барани почали думати (вірніше, міркувати, бо думати не дозволяють їм роги): якщо триденним голодуванням ми добилися видачі триденних пайок, то, оголосивши тижневе голодування, доб'ємося пайки семиденної!

Барани оголосили тижневе голодування і почали голодувати сім днів підряд.

Дізнавшися про чергове баранячe голодування, вовки знову підігнули лапи і навіть прищулили вуха, а як минули сім днів (бо було просто безглуздо, на баранячому рівні, робити поступку вже в перший день!) знову видали б[illegible]нам пайку, цього разу т[illegible]ву.

Барани, добряче зголоднівши після такого тривалого утримання в їжі, відчули в собі стільки сили, що, як їм здавалося, цілком предосить, щоб зробити з вовків боягузли[illegible] і слухняних баранів. Бар[illegible] почали міркувати знову, виходячи з тих самих положень своєї ж баранячої логіки: нам достатньо тільки захотіти і— вовки наші барани! Бачте, вони роблять усе, що нам хочеться!

Рішуче і безкомпромісно настроєні, баранячі ватажки-заводії оголосили голодування втретє, тепер уже тринадцятиденне, щоб одразу і назавжди покінчити з вовчою сваволею і баранячими дефіцитами.

Саме цього вовки й чекали. Бо така поведінка баранів якраз і входила в їхні розрахунки: використати баранячу [illegible]розумілість, манію велич[illegible]ї як нав'язливу ідею, і покінчити з баранячим невдоволенням, з баранячою опозицією її ж засобами.

Баранячe голодування (оскільки назвати його іншим ніяк не можна) закінчилося на тринадцятий день. Барани — згубили своє життя, а вовки — своїх баранів.

Втім, не зовсім: м'ясо пішло на корм вовкам-пенсіонерам, шкура з шерстю — на устілки у вовчих лігвах, а роги і ратиці на декоративні вироби для продажу за валюту на кишенькові гроші.

Анатолій ШЕВЧЕНКО.

Пародія

ОЛІМП НА ТЕРИКОНІ

На стрімкім териконі
віддалась ти мені
серед білого дня у суботу.
І дивився на нас
весь Донбас, весь Донбас,
перервавши роботу.

Микола ХОЛОДНИЙ.
«Вірш, якому не придумаєш назви».

Ми були незатуркані
і ще пасли корів...
Я, мов півень за куркою,
За тобою летів.
Біг, тихцем підкрадався,
Веслував на човні.
Весь Донбас хвилювався:
дожену ачи ні?
Зупинялися шахти,
Витріщався профком:
Ти у Євиних шатах —
Закривалась листком.

Схарапудились коні —
Біг і я без штанів...
На стрімкім териконі
Віддалась ти мені,
В найчорнішу суботу
Голубком цілував
Перервавши роботу,
Весь Донбас вирував.
Шахтарі чорно-білі
Скандували: «Ура!»
Наче вдвох ми вугілля
Видаєм «на-гора».
Терикон став Олімпом,
Весь Донбас любувавсь
І від радості хлипав,
Коли ти віддалась.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

ВАШИ ВОЗМОЖНОСТИ БЕЗГРАНИЧНЫ

WESCOM, inc.

КОМПЬЮТЕРНЫЕ СИСТЕМЫ:
Рабочие станции.
Сетевые комплексы под ключ.
Многопользовательские системы на базе ОС UNIX.
Профессиональные издательские системы.
Системы автоматизированного проектирования.

310046, Харьков, ул.Пожарского 2/10
тел. (0572) 94·76·01, 95·96·74, 93·40·75, 94·16·58
факс (0572) 94·35·73, 94·16·58

Фирма WESCOM занимаемся инжинирингом, поставками и установкой сложных компьютерных систем.
В каталогах фирмысвыше 1500 наименований, что позволит Вам выбрать оптимальное аппаратное и программное обеспечение для решения Ваших задач. Тестирование, доставка и монтаж оборудования занимают от 1 до 3 недель и бесплатны для Заказчика.

РЕАЛИЗУЕМ

изготовленные специально с учетом требований отечественных телефонных сетей

телефоны КТ-8686 (Гонконг)

с 10 номерами памяти.

Поставка со склада СП «СИПМА» в г.Киеве.

Тел.: (044) 271–71–29, 276–74–03.

КОМПЬЮТЕРЫ ДЛЯ УКРАИНЫ

NTT SYSTEM - лидер в производстве и поставках IBM-совместимых компьютеров для стран Восточной Европы. Только на Украину по самым низким в Европе ценам фирма поставляет:

NTT SYSTEM 286-16 699 $
RAM 1M, HDD 42 M, FDD 1.2 M, COLOR VGA

NTT SYSTEM 386DX-25 999 $
RAM 4M, HDD 105M, FDD 1.2 M, COLOR SVGA

NTT SYSTEM 386DX-33/387 1199 $
RAM 4M, HDD 105M, FDD 1.2 M, COLOR SVGA

Возможна любая другая конфигурация по желанию заказчика. Поставка выполняется по факту оплаты со склада в г.Киеве. Обеспечивается гарантийное сопровождение и ремонт.
В любом количестве по минимальным ценам поставляются комплектующие для сборочных производств и ремонтных организаций.
Допускается оплата в украинской валюте по согласованному с заказчиком курсу и бартер на цветные металлы.

Представительство на Украине: г.Киев ул.Вавиловых 15
телефоны;440-65-04-служба информации, 440-22-22-отдел маркетинга, 440-46-66-сервисный центр. *440 - 31 - 77*

Наша кожа — это удобная и прочная обувь, модные, элегантные куртки и пальто! Мы используем современную технологию и импортное оборудование. Сотрудничество с нами — путь к успеху!

Предложите нам кожевенное сырье (шкуры КРС весом не менее 14 кг) — и Вознесенское арендное производственное кожевенное объединение станет вашим надежным партнером.

Адрес: 329600, Николаевская область, г. Вознесенск, ул. Октябрьской революции, 287.

Звоните: (05134) 4-34-98, 3-23-11.

Телетайп — 272681 «Вираж».

FINCO

Финансовая компания «ФИНКО»

(Российская Федерация, Москва) предоставляет украинским организациям и фирмам краткосрочные беспроцентные валютные кредиты под гарантийный рублёвый депозит. Депозит вносится на банковский счёт в Киеве.

Телефон представителя в Киеве: (044) 432-84-83.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
Рукописів не повертаємо.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж 449808

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311223.